

ԿՈՆՎԵՆՑԻԱԼ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԿԱՆԱԴԱՅԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ
ՄԻՋԵՎ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ԵՎ ԳՈՒՅՔԻ ԿՐԿՆԱԿԻ ՀԱՐԿՈՒՄԸ ԲԱՑԱՌԵԼՈՒ ԵՎ
ՀԱՐԿՈՒՄԻՑ ԽՈՒՍԱՓԵԼԸ ԿԱՆԱԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ
(1-ին մաս)

Հայաստանի Հանրապետության Կառավարությունը եւ Կանադայի Կառավարությունը, ցանկանալով գարգացնել երկու պետությունների միջև տնտեսական, գիտական, տեխնիկական եւ մշակութային հարաբերությունները եւ ցանկանալով կնքել եկամուտների եւ գույքի կրկնակի հարկումը բացառելու եւ հարկումից խուսափելը կանխելու մասին կոնվենցիա,

համաձայնեցին հետեւյալի շուրջ.

ՀՈՂՎԱԾ 1
Ընդգրկված անձինք

Սույն Կոնվենցիան կիրառվում է Պայմանավորվող պետություններից մեկի կամ երկուսի ռեզիդենտ հանդիսացող անձանց նկատմամբ:

ՀՈՂՎԱԾ 2
Ընդգրկված հարկերը

1. Սույն Կոնվենցիան կիրառվում է Պայմանավորվող պետության կողմից սահմանված՝ եկամուտների եւ գույքի հարկերի նկատմամբ՝ անկախ դրանց գանձման եղանակից:

2. Եկամուտների եւ գույքի հարկեր են համարվում ամբողջ եկամտի, ամբողջ գույքի կամ եկամտի կամ գույքի տարրերի նկատմամբ սահմանված բոլոր հարկերը՝ ներառյալ շարժական կամ անշարժ գույքի օտարումից առաջացած եկամտի հավելաճի, ծեռարկությունների վճարած աշխատավարձի ընդհանուր գումարի, ինչպես նաև գույքի արժեքի հավելաճի շահույթի հարկերը:

3. Կոնվենցիան կիրառվում է գոյություն ունեցող հետեւյալ հարկերի նկատմամբ, մասնավորապես՝

- ա) Հայաստանի դեպքում՝
  - I) շահութահարկ,
  - II) եկամտահարկ,
  - III) գույքահարկ,
  - IV) հողի հարկ
- (այսուհետ՝ հայկական հարկ),

բ) Կանադայի դեպքում՝ Եկամտահարկի մասին օրենքի համաձայն Կանադայի Կառավարության կողմից գանձվող եկամտի եւ գույքի հարկեր (այսուհետ՝ կանադական հարկ):

4. Կոնվենցիան կիրառվում է նաև նոյնական կամ ըստ եռթյան համանման ցանկացած հարկի համար, որը կահմանվի Կոնվենցիայի ստորագրումից հետո՝ ի լրումն գոյություն ունեցող հարկերի կամ դրանց փոխարեն:

ՀՈՂՎԱԾ 3
Ընդհանուր սահմանումներ

1. Սույն Կոնվենցիայում, եթե ենթատեքստն այլ բան չի պահանջում՝

ա) "Պայմանավորվող պետություն" եւ "Մյուս Պայմանավորվող պետություն" տերմինները, ենթատեքստից կախված, նշանակում են Հայաստան կամ Կանադա,
բ) "Հայաստան" տերմինը նշանակում է Հայաստանի Հանրապետություն, իսկ

աշխարհագրական իմաստով օգտագործվելիս նշանակում Ե՝ Հայաստանի Հանրապետության տարածքը, Ներառյալ Ներքին ջրերը, որոնց նկատմամբ, Հայաստանի Հանրապետությունը հրականացնում է իր ինքնիշխան իրավունքները եւ իրավագորությունը՝ համաձայն Ներքին օրենսդրության եւ միջազգային իրավունքի

գ) "Կանադա" տերմինն աշխարհագրական իմաստով օգտագործվելիս նշանակում Ե՝ Կանադայի տարածքը, Ներառյալ Նրա տարածքային ծովը եւ հողային տարածքից ու տարածքային ծովից վեր գտնվող օդային տարածությունը, ինչպես նաև բացառիկ տնտեսական գոտին եւ այդ գոտուց դրւու գտնվող մայրամաքային ելուստը, որի նկատմամբ, միջազգային իրավունքի համաձայն, Կանադան իրականացնում է իր ինքնիշխան իրավունքները,

դ) "անձ" տերմինը ներառում Ե՝ անհատ, ընկերությունների միավորում, ընկերություն, ընկերակցություն եւ անձանց ցանկացած այլ միավորում,

ե) "ընկերություն" տերմինը նշանակում Ե՝ ցանկացած իրավաբանական անձ կամ ցանկացած այլ միավոր, որը հարկման նպատակներով դիտարկվում է որպես իրավաբանական անձ,

զ) "Պայմանավորվող պետության ձեռնարկություն" եւ "մյուս Պայմանավորվող պետության ձեռնարկություն" տերմինները նշանակում են, համապատասխանաբար, Պայմանավորվող պետության ռեզիդենտի կողմից դեկավարվող ձեռնարկություն եւ մյուս Պայմանավորվող պետության ռեզիդենտի կողմից դեկավարվող ձեռնարկություն,

է) "իրավասու մարմին" տերմինը նշանակում Ե.

լ) Հայաստանի դեպքում՝ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար եւ պետական եկամուտների նախարար կամ նրանց լիազոր ներկայացուցիչներ,

լլ) Կանադայի դեպքում՝ պետական եկամուտի նախարար կամ նախարարի լիազոր ներկայացուցիչ,

լլլ) "քաղաքացի" տերմինը նշանակում Ե.

լլլլ) Պայմանավորվող պետության քաղաքացի հանդիսացող ցանկացած ֆիզիկական անձ,

լլլլլ) ցանկացած իրավաբանական անձ, ընկերակցություն կամ միավորում, որը Պայմանավորվող պետության գործող օրենսդրության հիման վրա ստացել է իր այդ կարգավիճակը, եւ

թ) "միջազգային փոխադրում" տերմինը նշանակում Ե՝ Պայմանավորվող պետության ձեռնարկության կողմից շահագործվող նավով կամ օդանավով ուղեւորներ եւ գույք փոխադրելու ցանկացած ուղեւորություն՝ բացառությամբ այն դեպքերի, եղբ ուղեւորության հիմնական նպատակը այլ Պայմանավորվող պետության սահմաններում գտնվող վայրերի միջեւ ուղեւորների եւ բեռների փոխադրումն Ե:

2. Պայմանավորվող պետության կողմից Կոնվենցիան ցանկացած պահի կիրառելիս դրանում չսահմանված ցանկացած տերմին, եթե ենթատեքստն այլ բան չի պահանջում, ունի այն նշանակությունը, որը նրան տվյալ պահին այդ պետության օրենսդրությամբ տրված է այն հարկերի առնչությամբ, որոնց նկատմամբ կիրառվում է Կոնվենցիան. այդ պետության գործող հարկային օրենքներով սահմանված ցանկացած տերմինի նշանակությունը գերակայում է այդ պետության այլ օրենքներով տերմինին տրված նշանակության նկատմամբ:

ՀՈՂՎԱԾ 4 Ռեզիդենտ

1. Սույն Կոնվենցիայի նպատակներով "Պայմանավորվող պետության ռեզիդենտ" տերմինը նշանակում Ե՝

ա) ցանկացած անձ, որը, այդ պետության օրենսդրության համաձայն, այստեղ ենթակա է հարկման իր հիմնադրման վայրի, մշտական բնակության վայրի, դեկավարման վայրի կամ որեւէ այլ համանման չափանիշի հիման վրա, սակայն այդ տերմինը չի ներառում որեւէ անձի, որի այդ պետությունում ենթակա է հարկման միայն այդ պետության աղյուրներից ստացված եկամուտի նկատմամբ, եւ

բ) այդ պետությունը կամ նրա քաղաքական կամ վարչատարածքային ստորաբաժանումը

կամ տեղական իշխանությունը կամ ցանկացած այդպիսի պետության ստորաբաժանման կամ

տեղական իշխանության ցանկացած գործակալություն կամ ծառայություն:

2. Երբ, 1-ին կետի դրույթներին համապատասխան, ֆիզիկական անձը հանդիսանում է երկու Պայմանավորվող պետությունների ռեգիդենտ, ապա այդ ֆիզիկական անձի կարգավիճակը որոշվում է հետեւյալ կերպ.

ա) ֆիզիկական անձը համարվում է միայն այն Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտ, որտեղ մշտապես քնակվում է, իսկ եթե նա մշտապես քնակվում է երկու պետություններում, ապա ֆիզիկական անձը համարվում է միայն այն Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտ, որի հետ նրա անձնական եւ տևտեսական կապերն առավել սերտ են (կենսական շահերի կենտրոն),

բ) եթե հնարավոր չէ որոշել այն պետությունը, որտեղ գտնվում է ֆիզիկական անձի կենսական շահերի կենտրոնը, կամ եթե ֆիզիկական անձը պետություններից ոչ մեկում չունի մշտական կացարան, ապա ֆիզիկական անձը համարվում է միայն այն պետության ռեգիդենտ, որտեղ սովորաբար քնակվում է,

գ) եթե ֆիզիկական անձը սովորաբար քնակվում է երկու պետություններում, կամ նրանցից եւ ոչ մեկում սովորաբար չի քնակվում, ապա ֆիզիկական անձը համարվում է միայն այն պետության ռեգիդենտ, որի քաղաքացին է հանդիսանում,

դ) եթե ֆիզիկական անձը հանդիսանում է երկու պետությունների քաղաքացի կամ չի հանդիսանում դրանցից ոչ մեկի քաղաքացի, Պայմանավորվող պետությունների իրավասու մարմինները հարցը լուծում են փոխադարձ համաձայնությամբ:

3. Երբ, 1-ին կետի դրույթներին համապատասխան, ընկերությունը հանդիսանում է երկու Պայմանավորվող պետությունների ռեգիդենտ, ապա նրա կարգավիճակը որոշվում է հետեւյալ կերպ.

ա) նա համարվում է միայն այն Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտ, որում ստեղծվել է,

բ) եթե նա հիմնված չէ պետություններից ոչ մեկում, ապա համարվում է միայն այն պետության ռեգիդենտ, որտեղ գտնվում է նրա փաստացի դեկավարման վայրը:

4. Երբ, 1-ին կետի դրույթներին համապատասխան, անձը, որն այլ է, քան ֆիզիկական անձը կամ ընկերությունը, հանդիսանում է երկու Պայմանավորվող պետությունների ռեգիդենտ, Պայմանավորվող պետությունների իրավասու մարմինները փորձում են հարցը լուծել փոխադարձ համաձայնությամբ եւ որոշել, թե Կոնվենցիան ինչպես պետք է կիրառել տվյալ անձի նկատմամբ: Նման համաձայնության բացակայության դեպքում այդ անձին իրավունք չի տրվում ազատվել Կոնվենցիայով նախատեսված հարկից կամ պահանջել հարկի նվազեցում:

ՀՈԴՎԱԾ 5 Մշտական հաստատություն

1. Սույն Կոնվենցիայի շրջանակներում "մշտական հաստատություն" տերմինը նշանակում է՝ ձեռնարկատիրական գործունեության կայուն վայր, որի միջոցով ամբողջությամբ կամ մասամբ իրականացվում է ձեռնարկության ձեռնարկատիրական գործունեությունը:

2. "Մշտական հաստատություն" տերմինը ներառում է հատկապես՝

ա) դեկավարման վայր,

բ) մասնաճյուղ,

գ) գրասենյակ,

դ) գործարան,

ե) արտադրամաս, եւ

զ) հանքահոր, նավթի կամ գազի հորատանցք, քարհանք կամ քնական պաշարների հետազոտման եւ/կամ շահագործման ցանկացած այլ վայր:

3. "Մշտական հաստատություն" տերմինը ներառում է նաև՝

ա) շինարարական իրապարակ, կառուցման, հավաքման կամ տեղակայման ծրագիր կամ դրանց հետ կապված վերահսկողական գործունեություն, եթե միայն այդ իրապարակի,

Ծրագրի կամ գործունեության տեսլությունը ավելին է, քան ինն ամիսը,
բ) ձեռնարկության կողմից ծառայությունների, ներառյալ խորհրդատվական
ծառայությունների մատուցում այդ նպատակների համար վարձած ծառայողների կամ այլ
անձնակազմի միջոցով, եթե այդ կարգի գործունեությունը (նույն կամ փոխկապակցված
ծրագրերի համար) երկու ներսում գերազանցում է ինն ամիսը կամ 12 ամսվա
ընթացքում այդ ժամանակահատվածների համար գերազանցում է ինն ամիսը:

4. Չնայած սույն հոդվածի նախորդ դրույթներին՝ "Մշտական հաստատություն"
տերմինը չի ներառում՝

ա) հարմարությունների օգտագործում՝ բացառապես ձեռնարկությանը պատկանող
ապրանքների կամ արտադրանքի պահեստավորման կամ ցուցադրման նպատակով,

բ) ձեռնարկությանը պատկանող ապրանքների կամ արտադրանքի պաշարների
պահպանում՝ բացառապես պահեստավորման կամ ցուցադրման նպատակով,

գ) ձեռնարկությանը պատկանող ապրանքների կամ արտադրանքի պահպանում՝
բացառապես այլ ձեռնարկության կողմից մշակվելու նպատակով,

դ) գործունեության կայուն վայրի պահպանում՝ բացառապես ձեռնարկության
համար ապրանքների կամ արտադրանքի գնման կամ տեղեկությունների հավաքման
նպատակով,

ե) գործունեության կայուն վայրի պահպանում՝ բացառապես ձեռնարկության
համար նախապատրաստական կամ օժանդակ բնույթի ցանկացած այլ գործունեություն
իրականացնելու նպատակով,

զ) գործունեության կայուն վայրի պահպանում՝ բացառապես "ա"-ից "ե"
ենթակետերում նշված գործունեության տեսակների ցանկացած համակցության համար՝
պայմանով, որ այդ գործողությունների համակցության արդյունքում առաջացած
մշտական գործունեության վայրը նախապատրաստական կամ օժանդակ բնույթ ունի:

5. Չնայած 1-ին եւ 2-ին կետերի դրույթներին՝ այս դեպքում, եթե անձը, որն
այլ է, քան անկախ կարգավիճակ ունեցող գործակալը, որի նկատմամբ կիրառվում է
7-րդ կետը, գործում է մի Պայմանավորվող պետությունում մյուս Պայմանավորվող
պետության ձեռնարկության անունից, համարվում է, որ այդ ձեռնարկությունը առաջին
Պայմանավորվող պետությունում ունի մշտական հաստատություն՝ հաշվի առնելով
ցանկացած գործունեություն, որն այդ անձն իրականացնում է այդ ձեռնարկության
համար, եթե տվյալ անձը՝

ա) ունի եւ սովորաբար օգտագործում է այդ պետությունում տվյալ
ձեռնարկության անունից պայմանագրեր կնքելու իրավասություն՝ բացառությամբ այն
դեպքերի, եթե այդ անձի գործունեությունը սահմանափակվում է միայն 4-րդ կետում
նշված դրույթներով, որն, իրականացվում է ձեռնարկատիրական գործունեության
մշտական վայրի միջոցով. այդ կետի դրույթների համաձայն՝ այդ գործունեության
կայուն վայրը չի համարվում մշտական հաստատություն, կամ

բ) չունի նման իրավասություն, սակայն սովորաբար առաջինը հիշատակված
պետությունում պահում է ապրանքների կամ արտադրանքի պաշար, որտեղից
ձեռնարկության անունից պարբերաբար առաջին է ապրանքներ կամ արտադրանք:

6. Չնայած սույն հոդվածի նախորդ դրույթներին՝ համարվում է, որ
Պայմանավորվող պետության ապահովագրական ընկերությունը, բացառությամբ
վերապահովագրման դեպքերի, մյուս Պայմանավորվող պետությունում մշտական
հաստատություն ունի, եթե այն այդ մյուս պետության տարածքում ընդունում է
ապահովագրական վճարներ կամ այնտեղ ապահովագրում է հնարավոր ռիսկերից այն
անձի

միջոցով, որն այլ է, քան անկախ կարգավիճակ ունեցող գործակալը, որի նկատմամբ
կիրառվում է 7-րդ կետը:

7. Ձեռնարկությունը չի համարվում Պայմանավորվող պետությունում մշտական
հաստատություն ունեցող միայն այն պատճառով, որ այդ պետությունում
ձեռնարկատիրական գործունեություն է իրականացնում միայն միջնորդի, ընդհանուր
կոմիսիոն գործակալի կամ անկախ կարգավիճակ ունեցող ցանկացած այլ գործակալի
միջոցով՝ պայմանով, որ այդպիսի անձինք գործում են իրենց սովորական
ձեռնարկատիրական գործունեության շրջանակներում:

8. Այս փաստը, որ Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտ ընկերությունը վերահսկում կամ վերահսկվում է մյուս Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտ հանդիսացող ընկերության կողմից (մշտական հաստատության միջոցով) կամ այլ կերպ ձեռնարկատիրական գործունեություն է իրականացնում այդ մյուս պետությունում, այդ ընկերությանը ինքնին չի դարձնում մյուսի մշտական հաստատություն:

ՀՈՂՎԱԾ 6 Եկամուտ անշարժ գույքից

1. Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտի կողմից մյուս Պայմանավորվող պետությունում գտնվող անշարժ գույքից ստացված եկամուտը (ներառյալ գյուղատնտեսությունից կամ անտառային տնտեսությունից ստացված եկամուտը) կարող է հարկվել այդ մյուս պետությունում:

2. Սույն Կոնվենցիայի նպատակների համար "անշարժ գույք" տերմինն ունի այն նշանակությունը, որը նրան տրված է այն Պայմանավորվող պետության համապատասխան հարկային օրենքով, որտեղ գտնվում է ինսրու առարկա գույքը: Այդ տերմինը, բոլոր դեպքերում, ներառում է անշարժ գույքին օժանդակ գույքը, գյուղատնտեսությունում եւ անտառային տնտեսությունում օգտագործվող անասունն ու սարքավորումները, այն հրավունքները, որոնց նկատմամբ կիրառվում են հողային սեփականությանը վերաբերվող ընդհանուր օրենսդրության դրույթները, անշարժ գույքի ու գույքուկտը եւ օգտակար հանածոների հանքատեղերի, հանքավայրերի եւ այլ բնական պաշարների շահագործման կամ շահագործման իրավունքի դիմաց փոխհատուցման համար փոփոխական կամ հաստատուն

վճարումների իրավունքները: Նավերն ու օդանավերն անշարժ գույք չեն համարվում:

3. 1-ին կետի դրույթները կիրառվում են անշարժ գույքի ուղղակի օգտագործումից, վարձակալության տրամադրելուց կամ ցանկացած այլ ձեւով օգտագործելուց եւ այդպիսի գույքի օտարումից ստացված եկամուտների նկատմամբ:

4. 1-ին եւ 3-րդ կետերի դրույթները կիրառվում են նաև ձեռնարկության անշարժ գույքից ստացված եկամուտների նկատմամբ եւ անկախ անհատական ծառայություններ մատուցելու համար օգտագործված անշարժ գույքից ստացված եկամուտների նկատմամբ:

ՀՈՂՎԱԾ 7 Ձեռնարկատիրական գործունեությունից ստացված շահույթ

1. Պայմանավորվող պետության ձեռնարկության շահույթը ենթակա է հարկման միայն այդ պետությունում, եթե այդ ձեռնարկությունը ձեռնարկատիրական գործունեություն չի իրականացնում մյուս Պայմանավորվող պետությունում գտնվող մշտական հաստատության միջոցով: Եթե ձեռնարկությունը վերը նշված ձեւով իրականացնում է կամ իրականացրել է ձեռնարկատիրական գործունեություն, ապա ձեռնարկության շահույթը ենթակա է հարկման մյուս պետությունում, բայց միայն այն չափով, որը վերագրելի է տվյալ պետությունում գտնվող մշտական հաստատությանը:

2. 3-րդ կետի դրույթներին համապատասխան՝ եթե Պայմանավորվող պետության ձեռնարկությունը մյուս Պայմանավորվող պետությունում գտնվող մշտական հաստատության միջոցով այնտեղ իրականացնում է ձեռնարկատիրական գործունեություն, յուրաքանչյուր Պայմանավորվող պետությունում այդ մշտական հաստատությանը վերագրվում է այն շահույթը, որն այն կարող էր ստանալ նոյն կամ համանման պայմաններում իրականացնելով նոյն կամ համանման գործունեություն՝ լինելով ինքնուրույն եւ առանձին ձեռնարկություն եւ գործելով միանգամայն անկախ այն ձեռնարկությունից, որի մշտական հաստատությունն է հանդիսանում:

3. Մշտական հաստատության շահույթը որոշելիս թույլատրվում է մշտական հաստատության նպատակների համար կրած ծախսերի նվազեցում, ներառյալ կառավարչական եւ ընդհանուր վարչական ծախսերը, անկախ նրանից՝ այդ ծախսերը կատարվել են այն

պետությունում, որտեղ գտնվում է այդ մշտական հաստատությունը, թե այլ վայրերում: Սակայն չի թույլատրվում նվազեցնել մշտական հաստատության կողմից ծեռնարկության գլխավոր գրասենյակին կամ նրա այլ գրասենյակներին վճարված այն գումարները, եթե այդպիսիք կան, որոնք հանդես են գալիս (բացի փաստացի ծախսերի փոխհատուցումից) պատենտներից կամ այլ իրավունքներից օգտվելու համար՝ հոնորարների, ռոյալթիների, վարձավճարների կամ համասման այլ վճարումների տեսքով, մատուցված հատուկ ծառայությունների կամ դեկավարման համար միջնորդավճարի տեսքով, կամ, բացառությամբ բանկային ծեռնարկությունների, մշտական հաստատությանը տրամադրված փոխառության դիմաց վճարված տոկոսների տեսքով: Նմանապես, մշտական հաստատության շահույթը որոշելիս հաշվի չեն առնվում ծեռնարկության գլխավոր գրասենյակի կամ նրա այլ գրասենյակների կողմից մշտական հաստատությանը վճարված գումարները (բացի փաստացի ծախսերի փոխհատուցումից) պատենտներից կամ այլ իրավունքներից օգտվելու համար՝ հոնորարների, հեղինակային կամ սեփականության իրավունքից ստացված եկամտի տոկոսների, վարձավճարների կամ համասման այլ վճարումների տեսքով, մատուցված հատուկ ծառայությունների կամ դեկավարման համար միջնորդավճարի տեսքով, կամ, բացառությամբ բանկային ծեռնարկությունների, մշտական հաստատությանը տրամադրած փոխառության դիմաց վճարված տոկոսների տեսքով:

4. Մշտական հաստատության կողմից ծեռնարկության համար բացառապես ապրանքների կամ արտադրանքի գնումը հիմք չի հանդիսանում այդ մշտական հաստատությանը շահույթ վերագրելու համար:

5. Նախորդ կետերի նպատակների համար մշտական հաստատությանը վերագրվող շահույթը յուրաքանչյուր տարի պետք է որոշվի միեւնույն եղանակով, եթե հակառակի համար հիմնավոր եւ բավարար պատճառ չկա:

6. Եթե Պայմանագրովող պետությունում ընդունված է մշտական հաստատությանը վերագրվող շահույթը որոշել ծեռնարկության ամբողջ շահույթն իր տարբեր ստորաբաժանումների միջեւ համամասնական բաշխման հիման վրա, ապա 2-րդ կետում ոչինչ չի արգելի այդ Պայմանագրովող պետությանը հարկման ենթակա շահույթը որոշել բաշխման ընդունված եղանակով. այնուամենայնիվ, ընդունված բաշխման եղանակը պետք է լինի այնպիսին, որ արդյունքը համապատասխանի սույն հոդվածում նշված սկզբունքներին:

7. Այն դեպքերում, երբ շահույթը ներառում է եկամտի այնպիսի տարրեր, որոնց մասին առանձին նշվում է սույն Կոնվենցիայի այլ հոդվածներում, սույն հոդվածի դրույթները չեն ազդում այդ հոդվածների դրույթների վրա:

ՀՈԴՎԱԾ 8 Նախագծելու և օդային տրանսպորտ

1. Միջազգային փոխադրումների ժամանակ Պայմանագրովող պետության ծեռնարկության կողմից նավերի կամ օդանավերի շահագործումից ստացված շահույթը ենթակա է հարկման միայն այդ պետությունում:

2. Չնայած 1-ին կետի եւ 7-րդ հոդվածին դրույթներին՝ նավի կամ օդանավի ուղերությունից Պայմանագրովող պետության ծեռնարկության ստացած շահույթը կարող է հարկվել մյուս Պայմանագրովող պետությունում, եթե ուղերության հիմնական նպատակը ուղերուների կամ բեռների փոխադրումն է այդ մյուս Պայմանագրովող պետությունում գտնվող վայրերի միջեւ:

3. 1-ին եւ 2-րդ կետերի դրույթները կիրառվում են նաեւ միավորմանը, համատեղ ծեռնարկությունում կամ միջազգային գործունեություն ծավալող գործակալությունում մասնակցելուց առաջացած շահույթի նկատմամբ:

4. Սույն հոդվածի նպատակների համար ծեռնարկության կողմից "միջազգային փոխադրումներում նավերի եւ օդանավերի շահագործում" տերմինը ներառում է՝

- ա) նավերի կամ օդանավերի վարձույթը կամ վարձակալությունը, եւ
- բ) բեռնարկերի եւ դրանց հետ կապված սարքավորումների վարձակալությունը այդ

ՃԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅԱՆ կողմից, եթե այդ վարձույթը կամ վարձակալությունը օժանդակում է միջազգային փոխադրումներում այդ ճԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅԱՆ կողմից նավերի կամ օդանավերի շահագործմանը:

ՀՐԴՎԱԾ 9 Փոխկապված ճԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Եթե՝

ա) Պայմանավորվող պետության ճԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ուղղակի կամ անուղղակի մասնակցություն ունի մյուս Պայմանավորվող պետության ճԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ղեկավարման, վերահսկման կամ գույքի մեջ, կամ

բ) միեւնույն անձինք ուղղակի կամ անուղղակի մասնակցություն ունեն Պայմանավորվող պետության ճԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅԱՆ եւ մյուս Պայմանավորվող պետության ճԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ղեկավարման, վերահսկման կամ գույքի մեջ,

եւ յուրաքանչյուր դեպքում երկու ճԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ միջեւ առեւտրային կամ ֆինանսական փոխհարաբերություններում ստեղծվում կամ սահմանվում են պայմաններ, որոնք տարբերվում են նրանցից, որոնք կստեղծվեին երկու անկախ ճԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ միջեւ, ապա ցանկացած շահույթ, որը այդ պայմանների բացակայության դեպքում կհաշվեգրվեր նրանցից մեկին, բայց այդ պայմանների հետեւանքով չի հաշվեգրվել, կարող է ներառվել այդ ճԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅԱՆ շահույթի մեջ եւ համապատասխանաբար հարկվել:

2. Եթե Պայմանավորվող պետությունն այդ պետության ճԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅԱՆ շահույթի մեջ ներառում եւ համապատասխանաբար հարկում է այն շահույթը, որի առնչությամբ մյուս Պայմանավորվող պետության ճԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ենթարկվել է հարկման այդ մյուս պետությունում, եւ այդ կերպ ներառված շահույթը այն շահույթն է, որը հաշվեգրված կլիներ առաջինք հիշատակված պետության ճԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅԱՆը, եթե երկու ճԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ միջեւ լինեին անկախ ճԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻն ընորոշ փոխհարաբերություններ, ապա այդ մյուս պետությունը կատարում է այդ շահույթի առնչությամբ այստեղ գանձված հարկի գումարի համապատասխան ճշգրտում: Նման ճշգրտումը որոշելիս պատշաճ ուշադրություն կդարձվի սույն Կոնվենցիայի այլ դրույթներին, եւ Պայմանավորվող պետությունների իրավասու մարմիններն անհրաժեշտության դեպքում կխորհրդակցեն միմյանց հետ:

3. Պայմանավորվող պետությունը չի փոփոխի ճԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅԱՆ շահույթը 1-ին կետում հիշատակված հանգամանքներում՝ իր ներքին օրենսդրությամբ սահմանված ժամկետային սահմանափակումները լրանալուց հետո եւ, ամեն դեպքում, այն տարվա ավարտից հինգ տարի հետո, որի ընթացքում շահույթը, որը կենթարկվեր այդպիսի փոփոխության, կարող էր վերագրվել այդ ճԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅԱՆը, եթե չինեին 1-ին կետում հիշատակված պայմանները:

4. 2-րդ եւ 3-րդ կետերի դրույթները չեն կիրառվում խարեւության, պարտավորությունները դիտավորյալ չկատարելու կամ դրանցից խուսափելու դեպքերում:

ՀՐԴՎԱԾ 10 Շահաբաժններ

1. Պայմանավորվող պետության ռեգիդեստ հանդիսացող ընկերության կողմից մյուս Պայմանավորվող պետության ռեգիդեստին վճարվող շահաբաժնները կարող են հարկվել այդ մյուս պետությունում:

2. Սակայն նման շահաբաժնները կարող են հարկվել նաեւ այն Պայմանավորվող պետությունում, որի ռեգիդեստ է հանդիսանում շահաբաժններ վճարող ընկերությունը՝ այդ պետության օրենքների համաձայն, բայց եթե շահաբաժն ստացող սեփականատերը մյուս Պայմանավորվող պետության ռեգիդեստ է, ապա նշված հարկը չպետք է գերազանցի՝

ա) շահաբաժնների համախառն գումարի 5 տոկոսը, եթե շահույթ ստացող սեփականատերը ընկերություն է, որն ուղղակիորեն տևօրինում է վճարող ընկերության

կապիտալի շահաբաժնների առևազն 25 տոկոսը, եւ շահույթ ստացող սեփականատիրոց կողմից ներդրված կապիտալը շահաբաժնների հայտարարագրման ժամանակ գերազանցում է

100,000 ԱՄՆ դրամը (կամ Պայմանավորվող պետություններից որեւէ մեկի արժույթով դրան համարժեք գումարը);

բ) մնացած բոլոր դեպքերում՝ շահաբաժնների համախառն գումարի 15 տոկոսը:

Սույն կետի դրույթները չեն տարածվում այն հարկերի վրա, որոնք

ընկերությունը վճարում է շահաբաժններից ստացվող շահույթի համար:

3. "Շահաբաժններ" տերմինը սույն հոդվածի իմաստով նշանակում է՝ եկամուտ բաժնետոմսերից, "օգտագործման" բաժնետոմսերից կամ "օգտագործման" իրավունքներից, հանքարդյունաբերության բաժնետոմսերից, հիմնադիրների բաժնետոմսերից կամ այլ՝ պարտապահանջ չհանդիսացող՝ շահույթին մասնակցելու իրավունք տվող իրավունքներից, ինչպես նաև այն եկամուտը, որը ենթակա է հարկման նույն կարգով, ինչ բաժնետոմսերից ստացվող շահույթը՝ համաձայն այն պետության օրենքի, որի ռեգիդենտ է հանդիսանում բաշխումն իրականացնող ընկերությունը:

4. 2-րդ կետի դրույթները չեն կիրառվում, եթե շահաբաժններից օգտվող սեփականատերը, լինելով Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտ, ծեռնարկատիրական գործունեություն է իրականացնում մյուս Պայմանավորվող պետությունում, որի ռեգիդենտ է շահաբաժններ վճարող ընկերությունը՝ այստեղ գտնվող մշտական հաստատության միջոցով, կամ անկախ անհատական ծառայություններ է մատուցում այդ մյուս պետությունում այստեղ գտնվող հաստատուն բազայի միջոցով, եւ մասնակցությունը, որի դիմաց վճարվում էն շահաբաժնները, փաստացիորեն կապված է այդ մշտական հաստատության կամ հաստատուն բազայի հետ: Այդ դեպքում, ըստ հանգամանքների, կիրառվում են սույն Կոնվենցիայի 7-րդ հոդվածի կամ 14-րդ հոդվածի դրույթները:

5. Երբ Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտ ընկերությունը եկամուտ կամ շահույթ է ստանում մյուս Պայմանավորվող պետությունում, այդ մյուս պետությունը չի կարող հարկման ենթարկել ընկերության կողմից վճարված շահաբաժնները՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ շահաբաժնները վճարվում են այդ մյուս պետության ռեգիդենտին, կամ եթե ներդրումը, որի նկատմամբ վճարվում են շահաբաժնները, փաստացիորեն կապված է այդ մյուս պետությունում գտնվող մշտական հաստատության կամ հաստատուն բազայի հետ, ինչպես նաև, երբ այդ պետությունը չի կարող չբաշխված շահույթի հարկ գանձել ընկերության չբաշխված շահույթի նկատմամբ, եթե անգամ վճարված շահաբաժնները կամ չբաշխված շահույթը ամբողջությամբ կամ մասամբ կազմված են այդ մյուս պետությունում առաջացող շահույթից կամ եկամտից:

6. Սույն Կոնվենցիայում ոչինչ չպետք է մեկնաբանվի այսպես, որ խոչընդոտի Պայմանավորվող պետությանը հավելյալ հարկեր գանձելու ընկերության՝ այդ պետությունում գտնվող մշտական հաստատությանը վերագրվող եկամուտներից կամ անշարժ գույքի ոլորտում գործունեություն իրականացնող ընկերության կողմից այդ պետությունում գտնվող անշարժ գույքի օտարումից ստացվող եկամուտներից՝ ի լրումն այն հարկի, որը կգանձվեր այդ պետության ռեգիդենտ հանդիսացող ընկերության եկամուտներից՝ բացառությամբ, երբ այդ կերպ գանձվող ցանկացած լրացուցիչ հարկի չափը չի գերազանցում այն եկամուտների գումարի 5 տոկոսը, որոնք նախորդ հարկային տարիներում չեն ենթարկել այդպիսի լրացուցիչ հարկման: Սույն դրույթի նպատակների համար "եկամուտներ" տերմինը նշանակում է՝ Պայմանավորվող պետությունում գտնվող անշարժ գույքի օտարմանը վերագրվող եկամուտներ, որոնք կարող են հարկվել այդ պետության կողմից՝ համաձայն 6-րդ հոդվածի կամ 13-րդ հոդվածի 1-ին կետի դրույթների, ինչպես նաև այն շահույթը, ներառյալ ցանկացած եկամուտ, որը վերագրվում է Պայմանավորվող պետության մշտական հաստատությանը տվյալ տարում կամ նախորդ տարիներում, որանից հանած այդ պետությունում տվյալ շահույթից գանձման ենթակա բոլոր հարկերը՝ բացի սույն կետում հիշատակված լրացուցիչ հարկից:

Տոկոսներ

1. Պայմանավորվող պետությունում առաջացող եւ մյուս Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտին վճարվող տոկոսները կարող են հարկվել այդ մյուս պետությունում:

2. Այսուամենայինիվ, նման տոկոսները կարող են հարկվել նաեւ այն Պայմանավորվող պետությունում, որտեղ դրանք առաջանում են՝ այդ պետության օրենսդրության համաձայն, սակայն եթե շահույթ ստացող սեփականատերը մյուս Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտ է, ապա այդ կարգով գանձվող հարկը չպետք է գերազանցի տոկոսների համախառն գումարի 10 տոկոսը:

3. Անկախ 2-րդ կետի դրույթներից՝

ա) Պայմանավորվող պետությունում առաջացող եւ այդ պետությանը, դրա քաղաքական կամ վարչատարածքային ստորաբաժանման կամ տեղական իշխանության մարմնի պարտավորությունների վճարվող տոկոսները, որոնք վճարվում են այդ առևտությամբ, ենթակա են հարկման միայն մյուս պետությունում, եթե տոկոսներից շահույթ ստացող սեփականատերը հանդիսանում է այդ մյուս պետության ռեգիդենտ,

բ) Հայաստանում առաջացող եւ Կանադայի ռեգիդենտին վճարվող տոկոսները ենթակա են հարկման միայն Կանադայում, եթե դրանք վճարվում են Կանադայի արտահանումների զարգացման վարչության կամ համանման բնույթի այլ կազմակերպության (Պայմանավորվող պետությունների իրավասու մարմինները փոխադարձ համաձայնությամբ կորոշեն, թե արդյոք տվյալ կազմակերպությունը Կանադայի արտահանումների զարգացման վարչությանը համանման կազմակերպությունը է) կողմից տրվող, երաշխավորվող կամ ապահովող փոխառության կամ տրամադրվող, երաշխավորվող կամ ապահովող վարկի դիմաց, եւ

գ) Կանադայում առաջացող եւ Հայաստանի ռեգիդենտին վճարվող տոկոսները ենթակա են հարկման միայն Հայաստանում, եթե դրանք վճարվում են սույն Կոնվենցիայի ստորագրումից հետո Հայաստանում ստեղծված եւ Կանադայի արտահանումների զարգացման

վարչությանը համանման որեւէ կազմակերպության (Պայմանավորվող պետությունների իրավասու մարմինները փոխադարձ համաձայնությամբ կորոշեն, թե արդյոք տվյալ կազմակերպությունը Կանադայի արտահանումների զարգացման վարչությանը համանման կազմակերպությունը է) կողմից տրվող, երաշխավորվող կամ ապահովող փոխառության կամ տրամադրվող, երաշխավորվող կամ ապահովող վարկի դիմաց:

4. "Տոկոսներ" տերմինը սույն հոդվածի իմաստով նշանակում է՝ եկամուտ ցանկացած տեսակի պարտապահանչից՝ անկախ իիպոթեքային ապահովումից եւ, մասնավորապես, եկամուտ պետական պարտատոմսերից եւ եկամուտ պարտատոմսերից կամ

փոխառության տոմսերից, ներառյալ այդպիսի արժեթղթերի, պարտատոմսերի եւ փոխառության տոմսերի հետ կապված հավելավճարներն ու հատուցումը, ինչպես նաեւ այն եկամուտը, որը ենթարկվում է միեւնույն հարկային ընթացակարգերին, ինչ դրամական փոխառություններից ստացված եկամուտը՝ համաձայն այն պետության օրենքների, որտեղ առաջացել է եկամուտը։ Սակայն "տոկոսներ" տերմինը չի ներառում 10-րդ հոդվածում նշված եկամուտները։

5. 2-րդ կետի դրույթներն չեն կիրառվում այն դեպքերում, երբ տոկոսներից շահույթ ստացող սեփականատերը, հանդիսանալով Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտ,

ծեռարկատիրական գործունեություն է իրականացնում մյուս Պայմանավորվող պետությունում, որտեղ առաջանում են տոկոսները՝ այստեղ գտնվող մշտական հաստատության միջոցով, կամ անկախ անհատական ծառայություններ է մատուցում այդ մյուս պետությունում այնտեղ գտնվող մշտական ներկայացուցչության միջոցով, եւ պարտապահանչը, որի առևտությամբ վճարվում են տոկոսները, փաստացիորեն կապված է այդ մշտական հաստատության կամ կայուն ներկայացուցչության հետ։ Այդ դեպքում, հանգամանքներից կախված, կիրառվում են 7-րդ կամ 14-րդ հոդվածի դրույթները։

6. Տոկոսները համարվում են առաջացած Պայմանավորվող պետությունում, եթե վճարողն այդ պետության ռեգիստր է: Սակայն երբ տոկոսներ վճարող անձը, անկախ Պայմանավորվող պետության ռեգիստր լինելու կամ չլինելու հանգամանքից,
Պայմանավորվող պետությունում ունի մշտական հաստատություն կամ հաստատուն բազա, որոնց առնչությամբ առաջացել է պարտքը, որի տոկոսները վճարվում են, եւ այդ տոկոսների վճարման ժամաները կրում է այդպիսի մշտական հաստատությունը կամ հաստատուն բազան, ապա համարվում է, որ այդ տոկոսները առաջացել են այն պետությունում, որտեղ գտնվում է մշտական հաստատությունը կամ հաստատուն բազան:

7. Երբ վճարողի եւ շահույթ ստացող սեփականատիրոջ կամ նրանց երկուսի եւ որեւէ այլ անձի միջեւ հատուկ հարաբերությունների պատճառով պարտապահանջին վերաբերող վճարվող տոկոսների գումարը գերազանցում է այն գումարը, որին նման հարաբերությունների բացակայության դեպքում կիամաձայնեին վճարողն ու շահույթ ստացող սեփականատերը, ապա սույն հոդվածի դրույթները կիրառվում են միայն վերջինը հիշատակված գումարի նկատմամբ: Այդ դեպքում վճարումների ավելցուկային մասը մնում է հարկման ենթակա՝ յուրաքանչյուր Պայմանավորվող պետության օրենքներին համապատասխան եւ պահպանելով սույն Կոնվենցիայի այլ դրույթները:

ՀՈՂՎԱԾ 12 Ո՞յալթի

1. Պայմանավորվող պետությունում առաջացող եւ մյուս Պայմանավորվող պետության ռեգիստր կամ ռոյալթին կարող է հարկվել այդ մյուս պետությունում:

2. Սակայն նման ռոյալթին կարող է հարկվել նաեւ այն Պայմանավորվող պետությունում, որտեղ առաջանում է՝ համաձայն այդ պետության օրենսդրության: Սակայն եթե ռոյալթից շահույթ ստացող սեփականատերը մյուս Պայմանավորվող պետության ռեգիստր է, ապա գանձվող հարկը չպետք է գերազանցի ռոյալթի համախառն գումարի 10 տոկոսը:

3. "Ո՞յալթի" տերմինը սույն հոդվածի իմաստով նշանակում է՝ հեղինակային իրավունքի, պատեստի, ապրանքային նշանի, նախագծի կամ մոդելի, գծագրի, գաղտնի բանաձեւի կամ գործընթացի կամ այլ ոչ նյութական գույքի օգտագործման կամ օգտագործման իրավունքի եւ հեղինակային իրավունքի կամ արդյունաբերական, առեւտրային կամ գիտական սարքավորումների օգտագործման կամ օգտագործման իրավունքի համար կամ արդյունաբերական, առեւտրային կամ գիտական փորձին վերաբերող տեղեկության համար փոխհատուցման ծերու ստացած ցանկացած տեսակի վճարում եւ ներառում է շարժական ֆիլմերի եւ նկարահանման աշխատանքների, տեսաերիզների կամ հեռուստատեսության բնագավառում վերարտադրման այլ միջոցների համար կատարվող վճարումները:

4. 2-րդ կետի դրույթները չեն կիրառվում, եթե ռոյալթից շահույթ ստացող սեփականատերը, լինելով մյուս Պայմանավորվող պետության ռեգիստր, ծեռարկատիրական գործունեություն է իրականացնում մյուս Պայմանավորվող պետությունում, որտեղ առաջանում է ռոյալթին՝ այնտեղ գտնվող մշտական հաստատության միջոցով, կամ անկախ անհատական ծառայություններ է մատուցում այդ մյուս պետությունում այնտեղ գտնվող կայուն ներկայացուցչության միջոցով, եւ իրավունքը կամ գույքը, որոնց առնչությամբ վճարվում է ռոյալթին, գործնականորեն կապված են այդպիսի մշտական հաստատության կամ կայուն ներկայացուցչության հետ: Այդ դեպքում, կամված հանգամանքներից, կիրառվում են 7-րդ կամ 14-րդ հոդվածի դրույթները:

5. Համարվում է, որ ռոյալթին առաջացել է Պայմանավորվող պետությունում, եթե վճարողն այդ պետության ռեգիստր է: Սակայն երբ ռոյալթի վճարող անձը, անկախ Պայմանավորվող պետության ռեգիստր լինելու կամ չլինելու հանգամանքից,
Պայմանավորվող պետությունում ունի մշտական հաստատություն կամ հաստատուն բազա, որոնց առնչությամբ առաջացել է ռոյալթի վճարելու պարտավորությունը, եւ այդպիսի ռոյալթի վճարման ժամաները կրում է առաջարկությունը, եւ այդպիսի ռոյալթի վճարման ժամաները կրում է այդպիսի մշտական հաստատությունը կամ կայուն

Ներկայացուցչությունը, ապա համարվում է, որ այդ ռոյալթին առաջացել է այն պետությունում, որտեղ գտնվում է մշտական հաստատությունը կամ կայուն ներկայացուցչությունը:

6. Եթե վճարողի եւ շահույթ ստացող սեփականատիրոց կամ նրանց երկուսի եւ որեւէ այլ անձի միջեւ հատուկ հարաբերությունների պատճառով օգտագործման, իրավունքի կամ տեղեկության համար վճարվող ռոյալթի գումարը գերազանցում է այն գումարը, որը կիամածայնեցվեր վճարողի եւ շահույթ ստացող սեփականատիրոց միջեւ նման հարաբերությունների բացակայության դեպքում, ապա սույն հոդվածի դրույթները կիրառվում են միայն վերջինը հիշատակված գումարի նկատմամբ: Այդ դեպքում վճարումների ավելցուկային մասը Ենթակա է հարկման յուրաքանչյուր Պայմանավորվող պետության օրենքներին համապատասխան՝ հաշվի առնելով սույն Կոնվենցիայի այլ դրույթները:

ՀՐԴՎԱԾ 13 Գույքի արժեքի հավելած

1. Մյուս Պայմանավորվող պետությունում գտնվող անշարժ գույքի օտարումից Պայմանավորվող պետության ռեզիդենտի ստացած արժեքի հավելածը կարող է հարկվել այդ մյուս պետությունում:

2. Պայմանավորվող պետությունում Պայմանավորվող պետության ձեռնարկության ունեցած մշտական հաստատության ձեռնարկատիրական գույքի մաս կազմող շարժական գույքի կամ մյուս Պայմանավորվող պետությունում անկախ անհատական ծառայությունների մատուցման նպատակով Պայմանավորվող պետության ռեզիդենտի հաստատուն բազային առնվազան շարժական գույքի օտարումից առաջացած արժեքի հավելածի շահույթը, ներառյալ նման մշտական հաստատության (առանձին կամ ամբողջ ձեռնարկության հետ մեկտեղ) կամ նման մշտական ներկայացուցչության օտարումից առաջացած արժեքի հավելածի շահույթը, կարող է հարկվել այդ մյուս պետությունում:

3. Միջազգային փոխադրումներում շահագործվող նավերի եւ օդանավերի կամ նման նավերի կամ օդանավերի շահագործման ժամանակ օգտագործվող բեռնարկերի եւ այլ շարժական գույքի օտարումից Պայմանավորվող պետության ձեռնարկության ստացած արժեքի հավելածի շահույթը Ենթակա է հարկման միայն այդ պետությունում:

4. Պայմանավորվող պետության ռեզիդենտի կողմից գույքի արժեքի հավելածի շահույթը, որն ստացվում է՝

ա) բաժնեմասերի օտարումից, որուց արժեքը հիմնականում ստացվում է մյուս պետությունում գտնվող անշարժ գույքից, կամ

բ) ընկերակցությունում կամ ընկերությունների միավորումում բաժնեմասի օտարումից, որի արժեքը ստացվում է հիմնականում մյուս պետությունում գտնվող անշարժ գույքից,

կարող է հարկվել այդ մյուս պետությունում: Սույն կետի իմաստով "անշարժ գույք" տերմինը ներառում է միայն այն գույքը, որը վարձակալվում է ձեռնարկության, ընկերակցության կամ ընկերությունների միավորման կողմից՝ իրենց գործունեության իրականացման համար:

5. 1-ին, 2-րդ, 3-րդ եւ 4-րդ կետերում հիշատակված գույքից տարբերվող ցանկացած այլ գույքի օտարումից առաջացած արժեքի հավելածի շահույթը Ենթակա է հարկման միայն այն Պայմանավորվող պետությունում, որի ռեզիդենտ է օտարող անձը:

6. 5-րդ կետի դրույթները չեն ազդում Պայմանավորվող պետության, նրա ներքին օրենսդրության համաձայն, մյուս Պայմանավորվող պետության ռեզիդենտ հանդիսացող եւ գույքի օտարմանը անմիջապես նախորդող վեց տարվա ընթացքում ցանկացած ժամանակահատվածում առաջինը հիշատակված Պայմանավորվող պետության ռեզիդենտ հանդիսացող ֆիզիկական անձի կողմից որեւէ գույքի օտարումից ստացված Եկամուտը հարկելու իրավունքի վրա:

7. Երբ ֆիզիկական անձը, որը դադարում է լինել Պայմանավորվող պետության ռեզիդենտ եւ անմիջապես դրանից հետո դառնում է մյուս Պայմանավորվող պետության ռեզիդենտ, ապա համարվում է, որ այդ ֆիզիկական անձը առաջինը հիշատակված

պետությունում գույք է օտարել եւ այդ հիմքով հարկվում է այդ պետությունում։ Փիզիկական անձը կարող է իր ընտրությամբ հարկվել մյուս պետությունում այնպես, ինչպես այն Փիզիկական անձը, որն այդ պետության ռեգիդենտ դառնալուց անմիջապես առաջ վաճառել եւ հետ է գնել գույքը տվյալ պահին դրա իրական շուկայական արժեքին հավասար գումարով։

ՀՈՂՎԱԾ 14 Անկախ անհատական ծառայություններ

1. Մասնագիտական ծառայություններից կամ համանման բնույթի այլ անկախ գործունեությունից Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտ հանդիսացող Փիզիկական անձի ստացած եկամուտը ենթակա է հարկման միայն այդ պետությունում, բացի այն դեպքերից, երբ և մյուս Պայմանավորվող պետությունում իր գործունեությունն իրականացնելու համար պարբերաբար իր տրամադրության տակ ունի հաստատուն բազա։ Եթե Փիզիկական անձն ունի կամ ուներ նման հաստատուն բազա, այդ եկամուտը կարող է հարկվել մյուս Պայմանավորվող պետությունում, սակայն միայն այն չափով, որը վերագրելի է այդ հաստատուն բազային։

2. "Մասնագիտական ծառայություններ" տերմինը ներառում է, մասնավորապես, գիտական, գրական, արվեստի, կրթական կամ մանկավարժական անկախ գործունեություն, ինչպես նաև բժիշկների, իրավաբանների, ճարտարագետների, ճարտարապետների, ատամաբույժների եւ հաշվապահների անկախ գործունեություն։

ՀՈՂՎԱԾ 15 Կախյալ անհատական ծառայություններ

1. 16-րդ, 18-րդ եւ 19-րդ հոդվածների դրույթներին համապատասխան՝ Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտի կողմից վարձու աշխատանքի դիմաց ստացված աշխատավարձը եւ համանման այլ վարձատրությունները ենթակա էն հարկման միայն այդ պետությունում, եթե այդ վարձու աշխատանքը չի իրականացվում մյուս Պայմանավորվող պետությունում։ Եթե աշխատանքն իրականացվում է մյուս Պայմանավորվող պետությունում, ապա դրա դիմաց ստացված վարձատրությունը կարող է հարկվել այդ մյուս պետությունում։

2. Չնայած 1-ին կետի դրույթներին՝ Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտի կողմից մյուս Պայմանավորվող պետությունում իրականացվող վարձու աշխատանքի դիմաց ստացված վարձատրությունը ենթակա է հարկման միայն առաջինը հիշտակած պետությունում, եթե։

ա) դիտարկվող օրացուցային տարկա ընթացքում սկսվող կամ ավարտվող ցանկացած 12-ամսյա ժամանակահատվածում վարձատրվողի՝ մյուս պետությունում գտնվելու օրերի հանրագումարը չի գերազանցում 183 օրը, եւ

բ) վարձատրությունը կատարվում է մյուս պետության ռեգիդենտ չիանդիսացող գործատուի կողմից կամ նրա անունից, եւ

գ) վարձատրության ծախսերը չի հոգում մյուս պետությունում գործատուի ունեցած մշտական հաստատությունը կամ կայուն ներկայացուցչությունը։

3. Չնայած սույն հոդվածի նախորդ դրույթներին՝ Պայմանավորվող պետության ծեռնարկության կողմից միշագային փոխադրումներում շահագործվող նավի կամ օդանավի վրա իրականացվող վարձու աշխատանքի դիմաց ստացված վարձատրությունը կարող է հարկվել միայն այդ պետությունում, եթե վարձատրությունը չի ստացվում մյուս Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտի կողմից։

ՀՈՂՎԱԾ 16 Տնօրենների հոնորարներ

Մյուս Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտ հանդիսացող ընկերության տնօրենների խորհրդի կամ ընկերության այլ համանման մարմնի անդամ՝ Պայմանավորվող

պետության ռեգիդենտի կողմից ստացված տևօրենների հոնորարները եւ այլ համանման վճարումները կարող են հարկվել այդ մյուս պետությունում:

ՀՈՂՎԱԾ 17 Արտիստներ եւ մարզիկներ

1. Չնայած 14-րդ եւ 15-րդ հոդվածների դրույթներին՝ Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտի կողմից որպես մարզիկ կամ արվեստի գործիչ, ինչպես, օրինակ՝ թատրոնի, կինոյի, ռադիոյի կամ հեռուստատեսության արտիստ կամ երաժշտ, մյուս Պայմանավորվող պետությունում իրականացված անհատական գործունեությունից ստացած

Եկամուտը կարող է հարկվել այդ մյուս պետությունում:

2. Եթե արվեստի գործիչ կամ մարզիկի՝ որպես այդպիսին իրականացրած անհատական գործունեության հետ կապված եկամուտը հաշվեգրվում է ոչ թե անձամբ արվեստի աշխատողին կամ մարզիկին, այլ մեկ այլ անձի, ապա այդ եկամուտը, չնայած սույն Կոնվենցիայի 7-րդ, 14-րդ եւ 15-րդ հոդվածների դրույթներին, կարող է հարկվել այն Պայմանավորվող պետությունում, որտեղ իրականացվում է արվեստի գործիչ կամ մարզիկի գործունեությունը:

3. 2-րդ կետի դրույթները չեն կիրառվի, եթե հաստատվի, որ ոչ արվեստի գործիչը կամ մարզիկը, ոչ Էլ Նրանց հետ կապված անձինք ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն չեն մասնակցում այդ կետում հիշատակված անձի շահույթում:

4. Չնայած 1-ին եւ 2-րդ կետերի դրույթներին՝ 1-ին կետում հիշատակված գործունեությունից արվեստի գործիչ կամ մարզիկի կողմից ստացված եկամուտը ազատվում է հարկումից այն Պայմանավորվող պետությունում, որտեղ իրականացվում է այդպիսի գործունեությունը, եթե այն իրականացվում է Պայմանավորվող պետությունների Կառավարությունների միջեւ մարզական կամ մշակութային փոխանակման շրջանակներում եւ չի հետապնդում շահույթ ստանալու նպատակ:

ՀՈՂՎԱԾ 18 Կենսաթոշակներ

1. Պայմանավորվող պետությունում առաջացող եւ մյուս Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտին վճարվող կենսաթոշակները կարող են հարկվել այդ մյուս պետությունում:

2. Պայմանավորվող պետությունում առաջացող եւ մյուս Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտին վճարվող կենսաթոշակները կարող են հարկվել նաեւ այն պետությունում, որտեղ դրանք առաջացել են՝ այդ պետության օրենսդրության համաձայն: Սակայն այն կենսաթոշակների պարբերաբար վճարումների դեպքում, որոնք տարբերվում են Պայմանավորվող պետության սոցիալական ապահովագրության օրենսդրության համաձայն կատարվող վճարումներից, գանձվող հարկը չափությունը՝ գերազանցի ներքոհիշյալներից նվազագույնը՝

ա) վճարման համախառն գումարի 15 տոկոսը, եւ

բ) այն հարկի գումարի առնչությամբ սահմանված դրույթաչափը, որը վճարումներ ստացողն այլ կերպ պետք է վճարեր տարվա համար՝ այդ տարվա ընթացքում ֆիզիկական անձի կողմից ստացված կենսաթոշակի պարբերաբար վճարումների համախառն գումարի համար, եթե ֆիզիկական անձը լիներ այն Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտ, որտեղ կատարվում են վճարումները:

3. Անկախ սույն Կոնվենցիայում նշվածներից՝

ա) Պայմանավորվող պետությունում առաջացող եւ մյուս Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտին վճարվող պատերազմի կենսաթոշակներն ու նպաստները (ներառյալ այն կենսաթոշակներն ու նպաստները, որոնք վճարվում են պատերազմի վետերաններին կամ պատերազմի հետեւանքով ստացած վերքերի եւ վնասվածքների դեպքում) այդ մյուս պետությունում պետք է ազատվեն հարկից այն չափով, որքանով

դրանք կազմատվեին հարկից, եթե ստացվեին առաջինը հիշատակված պետության ռեգիդենտի կողմից,

բ) Պայմանավորվող պետության սոցիալական ապահովագրության օրենսդրության համաձայն մյուս Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտին տրվող վճարումները ենթակա են հարկման միայն առաջինը հիշատակված Պայմանավորվող պետությունում, եւ

գ) Պայմանավորվող պետությունում առաջացող ալիմենտը եւ այլ համանման վճարումները, որոնք վճարվում են մյուս Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտին, որոն այստեղ ենթակա է հարկման դրանց առնչությամբ, պետք է հարկվեն միայն այդ մյուս պետությունում. սակայն հարկվող գումարը այդ մյուս պետությունում չպետք է գերազանցի այն գումարը, որը ենթակա կլիներ հարկման առաջինը հիշատակված պետությունում, եթե ստացողը լիներ դրա ռեգիդենտ:

ՀՈՂՎԱԾ 19 Պետական ծառայություն

1. ա) Պայմանավորվող պետության կամ նրա քաղաքական կամ վարչատարածքային ստորաբաժանման կամ տեղական իշխանության մարմինների կողմից ֆիզիկական անձին՝ այդ պետությանը կամ ստորաբաժանմանը կամ իշխանության մարմիններին մատուցած ծառայությունների դիմաց վճարված աշխատավարձը եւ համանման այլ վարձատրությունը, բացի կենսաթոշակից, ենթակա են հարկման միայն այդ մյուս պետությունում:

բ) Սակայն նման աշխատավարձը եւ համանման այլ վարձատրությունը ենթակա են հարկման միայն մյուս Պայմանավորվող պետությունում, եթե ծառայությունները մատուցվում են այդ պետությունում, եւ այդ պետության ռեգիդենտ հանդիսացող ֆիզիկական անձը.

I) հանդիսանում է այդ պետության քաղաքացի, կամ

II) չի դարձել այդ պետության քաղաքացի բացառապես ծառայություններ մատուցելու նպատակով:

2. 1-ին կետի դրույթները չեն կիրառվում Պայմանավորվող պետության կամ քաղաքական կամ վարչատարածքային ստորաբաժանման կամ տեղական իշխանության մարմինների կողմից իրականացվող ձեռնարկատիրական գործունեության հետ կապված ծառայությունների դիմաց վճարվող աշխատավարձի եւ համանման այլ վարձատրությունների նկատմամբ:

ՀՈՂՎԱԾ 20 ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐ

ՈՒՍԱՆՈՂԸ կամ ստաժորը, որոնք հանդիսանում են կամ Պայմանավորվող պետություն ժամանելուց անմիջապես առաջ հանդիսացել են մյուս Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտ, եւ որոնք գտնվում են առաջինը հիշատակված պետությունում բացառապես իրենց ուսման կամ մասնագիտացման նպատակով, այդ մյուս պետությունում չեն հարկվում իրենց ապրելու, ուսանելու կամ մասնագիտանալու համար ստացած վճարումների համար, եթե այդ վճարումներն առաջանում են այդ պետությունից դուրս գտնվող աղբյուրներից:

ՀՈՂՎԱԾ 21 Այլ եկամուտ

1. 2-րդ կետի դրույթներին համապատասխան՝ Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտի՝ սույն կոնվենցիայի նախորդ հոդվածներում չի հիշատակված եկամուտի տարրերը, անկախ առաջացման վայրից, ենթակա են հարկման միայն այդ պետությունում:

2. Սակայն եթե Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտը տվյալ եկամուտը ստանում է մյուս Պայմանավորվող պետության աղբյուրներից, այդ եկամուտը կարող է հարկվել նաեւ այն պետությունում, որտեղ առաջանում է՝ այդ պետության օրենսդրությանը

համապատասխան: Եթե նման եկամուտը ստացվում է ընկերությունների միավորումից, որոնք այլ են, քան այն միավորումները, որոնցում կատարած ներդրումները ենթակա են նվազեցման, ապա նման ծեռվ գանձվող հարկը չպետք է գերազանցի եկամտի համախառն գումարի 15 տոկոսը, եթե եկամուտը ենթակա է հարկման այն Պայմանավորվող պետությունում, որի ռեգիդենտ է հանդիսանում շահույթ ստացող սեփականատերը:

ՀՈՂՎԱԾ 22

Գույք

1. Անշարժ գույքի ծեռվ հանդես եկող գույքը, որը պատկանում է Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտին եւ գտնվում է մյուս Պայմանավորվող պետությունում:

2. Պայմանավորվող պետության ծեռնարկության՝ մյուս Պայմանավորվող պետությունում ունեցած մշտական հաստատության ծեռնարկատիրական գույքի մաս կազմող շարժական գույքի կամ մյուս Պայմանավորվող պետությունում անկախ անհատական ծառայությունների մատուցման նպատակով Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտի կայուն ներկայացուցչությանը առնչվող շարժական գույքի տեսքով ներկայացված գույքը կարող է հարկվել այդ մյուս պետությունում:

3. Պայմանավորվող պետության ծեռնարկության կողմից միջազգային փոխադրումներում շահագործվող նավերով եւ օդանավերով կամ այդպիսի նավերի կամ օդանավերի շահագործմանն առնչվող շարժական գույքով ներկայացված գույքը ենթակա է հարկման միայն այդ պետությունում:

4. Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտի գույքի մյուս բոլոր տարրերը ենթակա են հարկման միայն այդ պետությունում:

ՀՈՂՎԱԾ 23

Կրկնակի հարկման կանխումը

1. Հայաստանի դեպքում կրկնակի հարկումից խուսափումը կատարվում է հետեւյալ կերպ.

ա) այն դեպքում, երբ Հայաստանի ռեգիդենտը եկամուտ է ստանում կամ գույք է տնօրինում, որոնք, սույն Կոնվենցիայի դրույթներին համապատասխան, կարող են հարկվել Կանադայում, ապա Հայաստանը թույլ է տալիս՝

I) այդ ռեգիդենտի եկամտի հարկի նվազեցում Կանադայում վճարված եկամտի հարկին հավասար գումարի չափով,

II) այդ ռեգիդենտի գույքի հարկի նվազեցում Կանադայում վճարված գույքի հարկին հավասար գումարի չափով:

Սակայն երկու դեպքում ել նման նվազեցումը չպետք է գերազանցի մինչեւ նվազեցման թույլատրումը հաշվարկված եկամտի հարկի կամ գույքի հարկի այն մասը, որը կախված հանգամանքներից, վերագրվում է այն եկամտին կամ գույքին, որոնք կարող են հարկվել Կանադայում,

բ) հայկական հարկից՝ Հայաստանի տարածքից դուրս վճարված հարկի հաշվանցմանը վերաբերող՝ Հայաստանի գործող օրենսդրության դրույթներին եւ այդ դրույթների ընդհանուր սկզբունքների վրա չափող, հետագա փոփոխություններին համապատասխան, եթե Կանադայի ռեգիդենտ հանդիսացող ընկերությունը շահաբաժններ է վճարում ընկերությանը, որը հանդիսանում է Հայաստանի ռեգիդենտ, եւ որն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն վերահսկում է առաջինը հիշատակված ընկերությունում քվեարկության իրավունք տվող բաժնետոմսերի առնվազն 10 տոկոսը, ապա հաշվանցվող գումարը պետք է ներառի առաջինը հիշատակված ընկերության կողմից Կանադայում վճարման ենթակա հարկի գումարը՝ այն շահույթի առնչությամբ, որից վճարվում են շահաբաժնները, եւ

գ) եթե, սույն Կոնվենցիայի որեւէ դրույթին համապատասխան, Հայաստանի ռեգիդենտի ստացած եկամուտը կամ տնօրինած գույքը Հայաստանում ազատվում են հարկումից, ապա Հայաստանը, այնուամենայնիվ, տվյալ ռեգիդենտի եկամտի կամ գույքի մասցած մասի համար հարկի գումարը հաշվարկելիս կարող է հաշվի առնել ազատված

Եկամուտը կամ գույքի:

2. Կանադայի դեպքում կրկնակի հարկումից խուսափումը կատարվում է հետեւյալ կերպ.

ա) Կանադայում վճարվող հարկից՝ Կանադայի տարածքից դուրս վճարված հարկի նվազեցմանը վերաբերող՝ Կանադայի գործող օրենսդրության դրույթներին եւ այդ դրույթների ընդհանուր սկզբունքների վրա չափող, հետագա փոփոխություններին համապատասխան, եւ եթե Կանադայի օրենսդրությամբ ավելի մեծ նվազեցում կամ հաշվանցում նախատեսված չէ, ապա Հայաստանում առաջացող շահույթի կամ Եկամտի համար Հայաստանում վճարման Ենթակա հարկը պետք է նվազեցվի այդ շահույթի, Եկամտի առնչությամբ վճարման Ենթակա կանադական հարկից,

բ) Կանադական հարկից՝ Կանադայի տարածքից դուրս վճարված հարկի հաշվանցմանը վերաբերող՝ Կանադայի գործող օրենսդրության դրույթներին եւ այդ դրույթների ընդհանուր սկզբունքների վրա չափող, հետագա փոփոխություններին համապատասխան, եթե Հայաստանի ռեզիդենտ հանդիսացող ընկերությունը շահաբաժններ է վճարում ընկերությանը, որը հանդիսանում է Կանադայի ռեզիդենտ, եւ որը ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն վերահսկում է առաջինը հիշատակված ընկերությունում քվեարկության իրավունք տվող բաժնետոմսերի առնվազն 10 տոկոսը, ապա հաշվանցվող գումարը պետք է ներառի առաջինը հիշատակված ընկերության կողմից Հայաստանում վճարման Ենթակա հարկի գումարը՝ այն շահույթի առնչությամբ, որից վճարվում են շահաբաժնները, եւ

գ) եթե, սույն Կոնվենցիայի որեւէ դրույթին համապատասխան, Կանադայի ռեզիդենտի ստացած Եկամուտը կամ տնօրինած գույքը Կանադայում ազատվում է հարկումից, ապա Կանադան, այնուամենայնիվ, կարող է այլ Եկամտի կամ գույքի համար հարկի գումարը հաշվարկելիս հաշվի առնել հարկից ազատված Եկամուտը կամ գույքը:

3. Սույն հոդվածի նպատակների համար Պայմանագրովող պետության ռեզիդենտի շահույթը կամ Եկամուտը, որը, սույն Կոնվենցիայի համաձայն, կարող է հարկվել մյուս Պայմանագրովող պետությունում, համարվում է առաջացած այդ մյուս պետության աղբյուրներից:

ՀՈԴՎԱԾ 24 ԱՆԽՄՈՒՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Պայմանագրովող պետության քաղաքացիները մյուս Պայմանագրովող պետությունում չեն Ենթարկվում այլ կամ ավելի ծանր հարկման կամ դրա հետ կապված պարտավորություններն են, որոնց Ենթարկվում կամ կարող են Ենթարկվել մյուս պետության հպատակները միենալու հանգամանքներում, մասնագործես, ռեզիդենտության առնչությամբ:

2. Պայմանագրովող պետության ռեզիդենտ հանդիսացող՝ քաղաքացիություն չունեցող անձինք Պայմանագրովող պետություններից եւ ոչ մեկում չեն Ենթարկվում այլ կամ ավելի ծանր հարկման կամ դրա հետ կապված պարտավորության, քան այն հարկում ու դրա հետ կապված պարտավորություններն են, որոնց Ենթարկվում կամ կարող են Ենթարկվել տվյալ պետության ռեզիդենտները միենալու հանգամանքներում:

3. Պայմանագրովող պետության ծեռնարկության՝ մյուս Պայմանագրովող պետությունում ունեցած մշտական հաստատությունը այդ մյուս պետությունում չպետք է ունենա ավելի նվազ հարկային արտոնություններ, քան համանման գործունեություն իրականացնող՝ այդ մյուս պետության ծեռնարկությունները:

4. Սույն հոդվածում ոչինչ չպետք է մեկնաբանվի այսպես, թե Պայմանագրովող պետությունը պարտավորում է մյուս Պայմանագրովող պետության ռեզիդենտներին հարկման նպատակներով այնպիսի անձնական գեղչեր, նվազեցումներ եւ պակասեցումներ շնորհել, որոնք շնորհել է իր ռեզիդենտներին քաղաքացիական կարգավիճակի կամ ընտանեկան հանգամանքների հիման վրա:

5. Բացառությամբ այն դեպքերի, երբ կիրառվում են 9-րդ հոդվածի 1-ին կետի, 11-րդ հոդվածի 7-րդ կետի կամ 12-րդ հոդվածի 6-րդ կետի դրույթները, Պայմանագրովող պետության ծեռնարկության կողմից մյուս Պայմանագրովող պետության ռեզիդենտին վճարված տոկոսները, ոոյալթին եւ այլ վարձատրությունները տվյալ

ձեռնարկության հարկվող շահույթի որոշման նպատակով Ենթակա են նվազեցման նույն պայմաններով, ինչ որ առաջինը հիշատակված պետության ռեգիդենտին վճարելիս: Նմանապես, Պայմանավորվող պետության ձեռնարկության ցանկացած պարտք մյուս Պայմանավորվող պետության ռեգիդենտին այդ ձեռնարկության հարկվող գույքի որոշման նպատակով Ենթակա է նվազեցման նույն պայմաններով, ինչ որ պարտքը առաջինը հիշատակված պետության ռեգիդենտին:

6. 5-րդ կետի դրույթները չեն ազդում Պայմանավորվող պետության հարկային օրենքների որեւէ դրույթի գործողության վրա, որոնք՝

ա) Վերաբերում են տոկոսների նվազեցմանը, եւ որոնք ուժի մեջ են սույն Կոնվենցիայի ստորագրման օրվանից (Ներառյալ այդ դրույթների հետագա փոփոխությունները, որոնք չեն ազդում դրանց ընդհանուր սկզբունքների վրա), կամ

բ) ընդունվել են Պայմանավորվող պետության կողմից սույն Կոնվենցիայի ստորագրման օրվանից հետո, եւ որոնք նախատեսված են՝ ապահովելու, որ այդ պետության ռեգիդենտ չհանդիսացն անձը, այդ պետության օրենսդրության համաձայն, չօգտվի ավելի բարենպաստ հարկային պայմաններից, քան այդ պետության ռեգիդենտները:

7. Պայմանավորվող պետության ձեռնարկությունները, որոնց գույքն ամբողջությամբ կամ մասամբ, ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն պատկանում կամ կառավարվում է մյուս Պայմանավորվող պետության մեկ կամ մի քանի ռեգիդենտների կողմից, առաջինը հիշատակված պետություննում չեն Ենթարկվի ավելի ծանր հարկման կամ դրա հետ կապված որեւէ պարտավորություններն են, որոնց Ենթարկվում կամ կարող են Ենթարկվել առաջինը հիշատակված պետության այլ համասման ձեռնարկությունները, որոնց գույքն ամբողջությամբ կամ մասամբ, ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն, տնօրինվում կամ վերահսկվում է երրորդ պետության մեկ կամ մի քանի ռեգիդենտների կողմից:

8. Սույն հոդվածում "հարկում" տերմինը կշանակում է՝ սույն Կոնվենցիայի կարգավորման առարկա հարկեր:

ՀՐԴՎԱԾ 25 Փոխհամաձայնեցման ընթացակարգ

1. Այն դեպքում, եթե անձը գտնում է, որ Պայմանավորվող պետություններից մեկի կամ երկուսի գործողությունները հանգեցնում են կամ կհանգեցնեն սույն Կոնվենցիայի դրույթներին չհամապատասխանող հարկման, նա կարող է, անկախ այդ պետությունների ներքին օրենսդրությամբ նախատեսված պաշտպանության միջոցներից, այդ հարկման վերանայման պահանջով գրավոր դիմել այն Պայմանավորվող պետության իրավասու մարմնին, որի ռեգիդենտն է հանդիսանում: Որպեսզի նման դիմումը ընդունվի, այն պետք է ներկայացվի սույն Կոնվենցիայի դրույթներին չհամապատասխանող հարկման հանգեցնող գործողության մասին առաջին ծանուցման պահից:

Երկու տարվա ընթացքում:

2. Եթե 1-ին կետում հիշատակված իրավասու մարմինը բողոքը համարում է արդարացի, եւ եթե ինքն ի վիճակի չէ հանգելու գոհացուցիչ լուծման, ապա նա ծգոտում է ինսդիրը լուծել մյուս Պայմանավորվող պետության իրավասու մարմնի հետ փոխհամաձայնությամբ՝ սույն Կոնվենցիային չհամապատասխանող հարկումը բացառելու նպատակով: Ցանկացած ձեռք բերված համաձայնություն իրականացվում է՝ անկախ Պայմանավորվող պետությունների ներքին օրենքներում առկա որեւէ ժամկետային սահմանափակումներից:

3. Պայմանավորվող պետությունը իր ներքին օրենսդրությամբ սահմանված ժամկետային սահմանափակումներից եւ, ամեն դեպքում, այն հարկային ժամանակաշրջանի ավարտից, որին վերագրվում է ինդրո առարկա եկամուտը, իինդ տարի հետո չպետք է բարձրացնի Պայմանավորվող պետություններից որեւէ մեկի ռեգիդենտի հարկման մակարդակը՝ ներառելով եկամտի տարրեր, որոնք արդեն Ենթարկվել են հարկման մյուս Պայմանավորվող պետությունում: Սույն կետը չի կիրառվում խարեւության,

պարտավորությունները դիտավորյալ չկատարելու կամ դրանցից խուսափելու դեպքում:

4. Պայմանավորվող պետությունների իրավասու մարմինները Կոնվենցիայի մեջնարանման կամ կիրառման ընթացքում առաջացող ցանկացած դժվարություն կամ անորոշություն կփորձեն լուծել փոխադարձ համաձայնությամբ:

5. Պայմանավորվող պետությունների իրավասու մարմինները կարող են խորհրդակցել միմյանց հետ կրկնակի հարկումը բացառելու նպատակով այն դեպքերում, որոնք նախատեսված չեն Կոնվենցիայով, եւ ուղղակիորեն հաղորդակցվել միմյանց հետ՝ Կոնվենցիայի կիրառման նպատակների համար:

հՐՏԵԿ - շարունակությունը հաջորդ մասերում

ԿՈՆՎԵՆՑԻԱ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԿԱՆԱԴԱՅԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ

ՄԻՋԵՎ ԵԿԱՍՈՒՏՆԵՐԻ ԵՎ ԳՈՒՅՔԻ ԿՐԿԱՆԱԿԻ ՀԱՐԿՈՒՄԸ ԲԱՑԱՌՈՒԼՈՒ ԵՎ

ՀԱՐԿՈՒՄԸ ԽՈՒՍՑՓԵԼԸ ԿԱՆԱԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

(2-րդ մաս)

ՀՐԴՎԱԾ 26

Տեղեկատվության փոխանակում

1. Պայմանավորվող պետությունների իրավասու մարմինները կփոխանակեն այնպիսի տեղեկություն, որն անհրաժեշտ է սույն Կոնվենցիայի կամ Կոնվենցիայում ընդգրկված հարկերի վերաբերյալ Պայմանավորվող պետությունների ներքին օրենքների դրույթների կիրառման համար, քանի դեռ դրանց համաձայն իրականացվող հարկումը չի հակասում սույն Կոնվենցիային: Տեղեկատվության փոխանակումը չի սահմանափակվում 1-ին հոդվածով: Պայմանավորվող պետության կողմից ստացված ցանկացած տեղեկություն համարվում է գաղտնի այնպես, ինչպես այդ պետության ներքին օրենսդրության համաձայն ստացված տեղեկությունը, եւ կարող է տրամադրվել միայն այն անձանց կամ մարմիններին (ներառյալ դատարանները եւ վարչական մարմինները), որոնք գրաղվում են հարկերի հաշվարկմամբ կամ գանձմամբ կամ այդ պետությունում գանձվող հարկերի վերաբերյալ բողոքների քննարկմամբ: Այդ անձինք կամ մարմինները տեղեկությունները օգտագործում են միայն այդ նպատակների համար: Նրանք կարող են հրապարակել տեղեկությունները բաց դատական նիստի ընթացքում կամ դատական որոշումների ժամանակ:

2. 1-ին կետի դրույթները ոչ մի դեպքում չեն կարող մեկնաբանվել այնպես, որ դրանք Պայմանավորվող պետությանը պարտավորեցնեն՝

ա) իրականացնել այդ կամ մյուս Պայմանավորվող պետության օրենքներին կամ վարչական գործավարությանը հակասող վարչական միջոցառումներ,

բ) ներկայացնել տեղեկատվություն, որը հասանելի չէ այդ կամ մյուս Պայմանավորվող պետության օրենքներով կամ սովորական վարչական գործավարության ընթացքում,

գ) ներկայացնել տեղեկություն, որը կբացահայտի որեւէ առեւտրային, ձեռնարկատիրական, արդյունաբերական, առեւտրային կամ մասնագիտական գաղտնիք կամ

առեւտրային գործընթաց, կամ տեղեկատվություն, որի բացահայտումը հակասում է հանրային կարգին (ordre public):

3. Եթե, սույն հոդվածի համաձայն, Պայմանավորվող պետությունը պահանջում է տեղեկություններ, մյուս Պայմանավորվող պետությունը պետք է ձեռնարկի անհրաժեշտ միջոցներ պահանջվող տեղեկությունները ստանալու համար, այնպես, ինչպես եթե

հարցը վերաբերեր իր սեփական հարկմանը, նույնիսկ եթե այդ մյուս պետությունը տվյալ պահին այդպիսի տեղեկությունների կարիք չունի: Պայմանավորվող պետության հրավասու մարմնի կողմից հատուկ պահանջի դեպքում մյուս Պայմանավորվող պետության հրավասու մարմնը պետք է ձեռնարկի անհրաժեշտ միջոցներ, սույն հոդվածի համաձայն, տեղեկությունները պահանջվող ձեւով, ինչպես, օրինակ, դատարանում տրված վկայությունները եւ չիրապարակված թսրինակ փաստաթղթերի պատճենները (ներառյալ գրքերը, թղթերը, հայտարարությունները, հաշվետվությունները, հաշիվներն ու գրառումները), տրամադրելու համար՝ այն չափով, ինչքանով որ այդ վկայություններն ու փաստաթղթերը կարող են ծեռք բերվել այդ մյուս պետության օրենքների եւ վարչական ընթացակարգի համաձայն՝ նրա սեփական հարկերի առևտությամբ:

ՀՈԴՎԱԾ 27

Դիվանագիտական ներկայացուցչությունների եւ հյուպատոսական հաստատությունների անդամներ

1. Սույն Կոնվենցիայի ոչ մի դրույթ չի ազդում դիվանագիտական ներկայացուցչությունների եւ հյուպատոսական հաստատությունների անդամների՝ միջազգային իրավունքի ընդհանուր կանոնների կամ հատուկ համաձայնագրերի դրույթների շրջանակներում տրամադրված ֆիսկալ արտոնությունների վրա:

2. Անկախ 4-րդ հոդվածի դրույթներից՝ Պայմանավորվող պետությունում կամ երրորդ պետությունում գտնվող մյուս Պայմանավորվող պետության դիվանագիտական ներկայացուցչության, հյուպատոսական հիմնարկի կամ մշտական պատվիրակության անդամ հանդիսացող ֆիզիկական անձը սույն Կոնվենցիայի շրջանակներում համարվում է ուղարկող պետության ռեգիդեստ, եթե այդ ֆիզիկական անձը ուղարկող պետությունում ընդհանուր եկամտի վրա դրվող հարկի առևտությամբ ենթարկվում է այն նույն պարտավորություններին, ինչպիսիք նախատեսված են ուղարկող պետության ռեգիդեստների համար:

3. Կոնվենցիան չի կիրառվում միջազգային կազմակերպությունների, դրանց մարմինների կամ պաշտոնյաների եւ երրորդ պետության կամ պետությունների խմբի դիվանագիտական ներկայացուցչության, հյուպատոսական հիմնարկի կամ մշտական պատվիրակության անդամ հանդիսացող անձանց նկատմամբ, որոնք գտնվում են Պայմանավորվող պետությունում եւ Պայմանավորվող պետություններից ոչ մեկում ընդհանուր եկամտի հարկի առևտությամբ չեն ենթարկվում նույն պարտավորությունների, ինչպիսիք նախատեսված են իրենց ռեգիդեստների համար:

ՀՈԴՎԱԾ 28

Վյլ կանոններ

1. Սույն Կոնվենցիայի դրույթները չպետք է մեկնաբանվեն այնպես, թե որեւէ կերպ սահմանափակում են Պայմանավորվող պետության օրենսդրությամբ տրամադրվող ազատումը, արտոնությունը, հաշվանցումը կամ այլ նվազեցումը այդ պետության կողմից գանձվող հարկը որոշելիս:

2. Կոնվենցիայում ոչինչ չպետք է մեկնաբանվի այնպես, որ խոչընդոտի Պայմանավորվող պետությանը հարկ գանձելուն այդ պետության ռեգիդեստի այն եկամտներից, որոնք ստացվում են ընկերակցության, ընկերությունների միավորման կամ վերահսկվող օտարերկրյա ստորաբաժանումներում մասնակցություն ունենալուց:

3. Կոնվենցիան չի կիրառվում Պայմանավորվող պետության ռեգիդեստ հանդիսացող որեւէ ընկերության (ինչպես նաև այդպիսի ընկերությունից բաժնետիրոջ կողմից ստացվող եկամտի), ընկերությունների միավորման կամ այլ միավորման նկատմամբ, որոնք ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն շահավետորեն տևողինվում կամ վերահսկվում են այդ պետության ռեգիդեստ չհանդիսացող մեկ կամ մի քանի անձանց կողմից, եթե ընկերության, ընկերությունների միավորման կամ այլ միավորման եկամտից կամ

գույքից գանձվող հարկի գումարը զգալիորեն ցածր է այն գումարից, որը կգանձվեր այդ պետության կողմից, եթե ընկերության գույքի բոլոր բաժնեմասերը կամ ընկերությունների միավորումում կամ այլ միավորումում ընդհանուր մասնակցությունը, կախված հանգամանքներից, շահավետ կերպով տնօրինվեին այդ պետության ռեգիդենտ հանդիսացող մեկ կամ մի քանի ֆիզիկական անձանց կողմից:

4. Ծառայությունների մատուցման գլխավոր համաձայնագրի XXII հոդվածի (Խորհրդակցություններ) 3-րդ կետի նպատակներով՝ Պայմանավորվող պետությունները համաձայնում են, որ, անկախ այդ կետից, իրենց միջեւ ծագած ցանկացած վեճ, թե արդյոք տվյալ խնդիրը մտնում է սույն Կոնվենցիայի շրջանակների մեջ, կարող է ներկայացվել Ծառայությունների մատուցման խորհրդին, ինչպես պահանջվում է այդ կետով, միայն Պայմանավորվող պետությունների համաձայնությամբ: Սույն կետի մեկնաբանության հետ կապված ցանկացած կասկած կլուծվի 25-րդ հոդվածի 4-րդ կետի համաձայն կամ, այդ ընթացակարգով համաձայնության չգալու դեպքում, երկու Պայմանավորվող պետությունների միջեւ համաձայնեցված ցանկացած այլ ընթացակարգի միջոցով:

5. Եթե, սույն Կոնվենցիայի որեւէ դրույթի համաձայն, որեւէ եկամուտ Պայմանավորվող պետությունում ազատվում է հարկից, եւ մյուս Պայմանավորվող պետությունում գործող օրենքի համաձայն՝ անձը, այդ եկամտի հետ կապված, ենթակա է հարկման այն գումարի առնչությամբ, որն ուղարկվել կամ ստացվել է այդ մյուս Պայմանավորվող պետությունում, այլ ոչ թե դրա ամբողջ գումարի առնչությամբ, ապա Կոնվենցիայի համաձայն՝ առաջինը հիշատակված Պայմանավորվող պետությունում թույլատրվող նվազեցումը պետք է կիրառվի միայն եկամտի այն մասի նկատմամբ, որը հարկվել է մյուս Պայմանավորվող պետությունում:

ՀՈԴՎԱԾ 29 ՈՒԺԻ ՄԵՋ ՄՏՆԵԼՐ

Սույն Կոնվենցիան ուժի մեջ է մտնում դիվանագիտական ծանուցագրերի փոխանակումից հետո, որոնք հաստատում են, որ ներպետական բոլոր իրավական ընթացակարգերը կատարվել են, եւ դրա դրույթները կիրառվում են՝

ա) Կոնվենցիայի ուժի մեջ մտնելու տարվան հաջորդող օրացուցային տարվա հունվարի մեկին կամ հունվարի մեկից հետո ոչ ռեգիդենտներին վճարված կամ հաշվանցված եկամուտների նկատմամբ՝ դրանց աղբյուրի մոտ գանձվող հարկերի առնչությամբ,

բ) այլ հարկերի առնչությամբ՝ Կոնվենցիայի ուժի մեջ մտնելու տարվան հաջորդող օրացուցային տարվա հունվարի մեկին կամ հունվարի մեկից հետո սկսվող կամ ավարտվող հարկային տարիների համար:

ՀՈԴՎԱԾ 30 ԳՐԾՈՂՈՒԹՅԱՆ ԴԱՐՁՐԵՑՈՒՄԸ

Սույն Կոնվենցիան ուժի մեջ է մնում անորոշ ժամկետով, սակայն Պայմանավորվող պետություններից յուրաքանչյուրը Կոնվենցիայի ուժի մեջ մտնելուց 5 տարի հետո սկսվող ցանկացած օրացուցային տարվա հունիսի 30-ին կամ հունիսի 30-ից առաջ կարող է մյուս Պայմանավորվող պետությանը դիվանագիտական ուղիներով ծանուցել դադարեցման մասին: Այդ դեպքում Կոնվենցիան դադարում է ուժի մեջ լինելուց՝

ա) այդ օրացուցային տարվա ավարտից հետո ոչ ռեգիդենտներին վճարված կամ հաշվանցված եկամուտների նկատմամբ՝ դրանց աղբյուրի մոտ գանձվող հարկերի առնչությամբ, եւ

բ) այլ հարկերի առնչությամբ՝ օրացուցային տարվա ավարտից հետո սկսվող հարկային տարիների համար:

Ի հավաստում որի՝ ներքոստորագրյալները, լինելով պատշաճ կերպով լիազորված, ստորագրեցին սույն Կոնվենցիան:

Կատարված է Երեւան քաղաքում, 2004 թվականի հունիսի 26-ին, երկու ընօրինակով՝ հայերեն, անգլերեն եւ ֆրանսերեն, բոլոր տեքստերը հավասարազոր են:

Կոնվենցիան ուժի մեջ է մտել 2005 թ. դեկտեմբերի 29-ից:

ՀՀԱԳՆՊՏ 2006/ 8(16), ԵՄԴ, 28.12.05, անգլերեն բաժին, հոդ. 13

CONVENTION

Between the Government of the Republic of Armenia and the
Government of Canada for the avoidance of double taxation and the
prevention of fiscal evasion with respect to taxes on income and on capital

The Government of the Republic of Armenia and the Government of Canada,
desiring to promote the development of economic, scientific, technical
and cultural relations between both States and desiring to conclude a
Convention for the avoidance of double taxation and the prevention of
fiscal evasion with respect to taxes on income and on capital,

have agreed as follows:

Article 1 Persons covered

This Convention shall apply to persons who are residents of one or both
of the Contracting States.

Article 2 Taxes covered

1. This Convention shall apply to taxes on income and on capital
imposed on behalf of each Contracting State, irrespective of the manner in
which they are levied.

2. There shall be regarded as taxes on income and on capital all taxes
imposed on total income, on total capital, or on elements of income or of
capital, including taxes on gains from the alienation of movable or
immovable property, taxes on the total amounts of wages paid by
enterprises, as well as taxes on capital appreciation.

3. The existing taxes to which the Convention shall apply are, in
particular:

(a) in the case of Armenia,

(i) the profit tax,

(ii) the income tax,

(iii) the property tax,

(iv) the land tax

(hereinafter referred to as "Armenian tax") and;

(b) in the case of Canada, the income and capital taxes imposed by the
Government of Canada under the Income Tax Act (hereinafter referred as
"Canadian tax").

4. The Convention shall apply also to any identical or substantially
similar taxes which are imposed after the date of signature of the
Convention in addition to, or in place of, the existing taxes.

Article 3 General definitions

1. For the purposes of this Convention, unless the context otherwise requires:
    - (a) the terms "a Contracting State" and "the other Contracting State" mean, as the context requires, Armenia or Canada;
    - (b) the term "Armenia" means the Republic of Armenia, and when used in the geographical sense means the territory, including internal waters over which the Republic of Armenia exercises its sovereign rights and jurisdiction in accordance with internal legislation and international law;
    - (c) the term "Canada", used in a geographical sense, means the territory of Canada, including its territorial sea and air space over the land territory and the territorial sea, as well as the exclusive economic zone and the continental shelf beyond that zone, over which Canada exercises, in accordance with international law, its sovereign rights;
    - (d) the term "person" includes an individual, a trust, a company, a partnership and any other body of persons;
    - (e) the term "company" means any body corporate or any entity which is treated as a body corporate for tax purposes;
    - (f) the terms "enterprise of a Contracting State" and "enterprise of the other Contracting State" mean respectively an enterprise carried on by a resident of a Contracting State and an enterprise carried on by a resident of the other Contracting State;
    - (g) the term "competent authority" means:
      - (i) in the case of Armenia, the Minister of Finance and Economy and the Minister of State Revenues or their authorized representatives,
      - (ii) in the case of Canada, the Minister of National Revenue or the Ministers authorized representative;
    - (h) the term "national" means:
      - (i) any individual possessing the nationality of a Contracting State,
      - (ii) any legal person, partnership or association deriving its status as such from the laws in force in a Contracting State; and
    - (i) the term "international traffic" means any voyage of a ship or aircraft operated by an enterprise of a Contracting State to transport passengers or property except where the principal purpose of the voyage is to transport passengers or property between places within the other Contracting State.
  2. As regards the application of the Convention at any time by a Contracting State, any term not defined therein shall, unless the context otherwise requires, have the meaning that it has at that time under the law of that State for the purposes of the taxes to which the Convention applies, any meaning under the applicable tax laws of that State prevailing over a meaning given to the term under other laws of that State.
- Article 4
Resident
1. For the purposes of this Convention, the term "resident of a Contracting State" means:
    - (a) any person who, under the laws of that State, is liable to tax therein by reason of the persons domicile, residence, place of management or any other criterion of a similar nature but does not include any person who is liable to tax in that State in respect only of income from sources in that State, and
    - (b) that State or a political or administrative-territorial subdivision

or local authority thereof or any agency or instrumentality of any such State, subdivision or local authority.

2. Where by reason of the provisions of paragraph 1 an individual is a resident of both Contracting States, then the individuals status shall be determined as follows:

(a) the individual shall be deemed to be a resident only of the State in which the individual has a permanent home available and if the individual has a permanent home available in both States, the individual shall be deemed to be a resident only of the State with which the individuals personal and economic relations are closer (centre of vital interests);

(b) if the State in which the individuals centre of vital interests is situated cannot be determined, or if there is not a permanent home available to the individual in either State, the individual shall be deemed to be a resident only of the State in which the individual has an habitual abode;

(c) if the individual has an habitual abode in both States or in neither of them, the individual shall be deemed to be a resident only of the State of which the individual is a national; and

(d) if the individual is a national of both States or of neither of them, the competent authorities of the Contracting States shall settle the question by mutual agreement.

3. Where by reason of the provisions of paragraph 1 a company is a resident of both Contracting States, then its status shall be determined as follows:

(a) it shall be deemed to be a resident only of the State in which it is incorporated; or

(b) if it is incorporated in neither of the States, it shall be deemed to be a resident only of the State in which its place of effective management is situated.

4. Where by reason of the provisions of paragraph 1 a person other than an individual or a company is a resident of both Contracting States, the competent authorities of the Contracting States shall by mutual agreement endeavour to settle the question and to determine the mode of application of the Convention to such person. In the absence of such agreement, such person shall not be entitled to claim any relief or exemption from tax provided by the Convention.

Article 5 Permanent establishment

1. For the purposes of this Convention, the term "permanent establishment" means a fixed place of business through which the business of an enterprise is wholly or partly carried on.

2. The term "permanent establishment" includes especially:

(a) a place of management;

(b) a branch;

(c) an office;

(d) a factory;

(e) a workshop; and

(f) a mine, an oil or gas well, a quarry or any other place relating to the exploration for or the exploitation of natural resources.

3. The term "permanent establishment" likewise encompasses:

(a) a building site, a construction, assembly or installation project

or supervisory activities in connection therewith, but only where such site, project or activities continue for a period of more than nine months;

(b) the furnishing of services, including consultancy services, by an enterprise through employees or other personnel engaged by the enterprise for such purpose, but only where activities of that nature continue (for the same or a connected project) within the country for a period or periods aggregating more than nine months within any 12-month period.

4. Notwithstanding the preceding provisions of this Article, the term "permanent establishment" shall be deemed not to include:

(a) the use of facilities solely for the purpose of storage or display of goods or merchandise belonging to the enterprise;

(b) the maintenance of a stock of goods or merchandise belonging to the enterprise solely for the purpose of storage or display;

(c) the maintenance of a stock of goods or merchandise belonging to the enterprise solely for the purpose of processing by another enterprise;

(d) the maintenance of a fixed place of business solely for the purpose of purchasing goods or merchandise or of collecting information, for the enterprise;

(e) the maintenance of a fixed place of business solely for the purpose of carrying on, for the enterprise, any other activity of a preparatory or auxiliary character; or

(f) the maintenance of a fixed place of business solely for any combination of activities mentioned in subparagraphs (a) to (e) provided that the overall activity of the fixed place of business resulting from this combination is of a preparatory or auxiliary character.

5. Notwithstanding the provisions of paragraphs 1 and 2, where a person - other than an agent of independent status to whom paragraph 7 applies - is acting in a Contracting State on behalf of the enterprise of the other Contracting State, that enterprise shall be deemed to have a permanent establishment in the first-mentioned Contracting State in respect of any activities which that person undertakes for the enterprise, if such a person:

(a) has and habitually exercises in that State an authority to conclude contracts in the name of the enterprise, unless the activities of such person are limited to those mentioned in paragraph 4 which, if exercised through a fixed place of business, would not make this fixed place of business a permanent establishment under the provisions of that paragraph; or

(b) has no such authority, but habitually maintains in the first-mentioned State a stock of goods or merchandise from which the person regularly delivers goods or merchandise on behalf of the enterprise.

6. Notwithstanding the preceding provisions of this Article, an insurance enterprise of a Contracting State shall, except in regard to re-insurance, be deemed to have a permanent establishment in the other Contracting State if it collects premiums in the territory of that other State or insures risks situated therein through a person other than an agent of an independent status to whom paragraph 7 applies.

7. An enterprise shall not be deemed to have a permanent establishment in a Contracting State merely because it carries on business in that State through a broker, general commission agent or any other agent of an independent status, provided that such persons are acting in the ordinary course of their business.

8. The fact that a company which is a resident of a Contracting State controls or is controlled by a company which is a resident of the other

Contracting State, or which carries on business in that other State (whether through a permanent establishment or otherwise), shall not of itself constitute either company a permanent establishment of the other.

Article 6 Income from immovable property

1. Income derived by a resident of a Contracting State from immovable property (including income from agriculture or forestry) situated in the other Contracting State may be taxed in that other State.

2. For the purposes of this Convention, the term "immovable property" shall have the meaning which it has for the purposes of the relevant tax law of the Contracting State in which the property in question is situated. The term shall in any case include property accessory to immovable property, livestock and equipment used in agriculture and forestry, rights to which the provisions of general law respecting landed property apply, usufruct of immovable property and rights to variable or fixed payments as consideration for the working of, or the right to work, mineral deposits, sources and other natural resources. Ships and aircraft shall not be regarded as immovable property.

3. The provisions of paragraph 1 shall apply to income derived from the direct use, letting, or use in any other form of immovable property and to income from the alienation of such property.

4. The provisions of paragraphs 1 and 3 shall also apply to the income from immovable property of an enterprise and to income from immovable property used for the performance of independent personal services.

Article 7 Business profits

1. The profits of an enterprise of a Contracting State shall be taxable only in that State unless the enterprise carries on business in the other Contracting State through a permanent establishment situated therein. If the enterprise carries on or has carried on business as aforesaid, the profits of the enterprise may be taxed in the other State but only so much of them as is attributable to that permanent establishment.

2. Subject to the provisions of paragraph 3, where an enterprise of a Contracting State carries on business in the other Contracting State through a permanent establishment situated therein, there shall in each Contracting State be attributed to that permanent establishment the profits which it might be expected to make if it were a distinct and separate enterprise engaged in the same or similar activities under the same or similar conditions and dealing wholly independently with the enterprise of which it is a permanent establishment and with all other persons.

3. In the determination of the profits of a permanent establishment, there shall be allowed those deductible expenses which are incurred for the purposes of the permanent establishment including executive and general administrative expenses, whether incurred in the State in which the permanent establishment is situated or elsewhere. However, no such deduction shall be allowed in respect of amounts, if any, paid (otherwise than towards reimbursement of actual expenses) by the permanent establishment to the head office of the enterprise or any of its other offices, by way of royalties, fees, or other similar payments in return for the use of patents or other rights, or by way of commission, for specific

services performed or for management, or, except in the case of a banking enterprise, by way of interest on moneys lent to the permanent establishment. Likewise, no account shall be taken, in the determination of the profits of a permanent establishment, for amounts charged (otherwise than towards reimbursement of actual expenses), by the permanent establishment to the head office of the enterprise or any of its other offices, by way of royalties, fees, or other similar payments in return for the use of patents or other rights, or by way of commission for specific services performed or for management, or, except in the case of a banking enterprise by way of interest on moneys lent to the head office of the enterprise or any of its other offices.

4. No profits shall be attributed to a permanent establishment by reason of the mere purchase by that permanent establishment of goods or merchandise for the enterprise.

5. For the purposes of the preceding paragraphs, the profits to be attributed to the permanent establishment shall be determined by the same method year by year unless there is good and sufficient reason to the contrary.

6. In so far as it has been customary in a Contracting State to determine the profits to be attributed to a permanent establishment on the basis of an apportionment of the total profits of the enterprise to its various parts, nothing in paragraph 2 shall preclude that Contracting State from determining the profits to be taxed by such an apportionment as may be customary; the method of apportionment adopted shall, however, be such that the result shall be in accordance with the principles contained in this Article.

7. Where profits include items of income which are dealt with separately in other Articles of this Convention, then the provisions of those Articles shall not be affected by the provisions of this Article.

Article 8 Shipping and air transport

1. Profits derived by an enterprise of a Contracting State from the operation of ships or aircraft in international traffic shall be taxable only in that State.

2. Notwithstanding the provisions of paragraph 1 and Article 7, profits derived by an enterprise of a Contracting State from a voyage of a ship or aircraft where the principal purpose of the voyage is to transport passengers or property between places in the other Contracting State may be taxed in that other State.

3. The provisions of paragraphs 1 and 2 shall also apply to profits from the participation in a pool, a joint business or an international operating agency.

4. For the purposes of this Article, the term "operation of ships or aircraft in international traffic" by an enterprise, includes:

(a) the charter or rental of ships or aircraft, and
(b) the rental of containers and related equipment
by that enterprise if that charter or rental is incidental to the operation by that enterprise of ships or aircraft in international traffic.

Article 9 Associated enterprises

1. Where

- (a) an enterprise of a Contracting State participates directly or indirectly in the management, control or capital of an enterprise of the other Contracting State, or
(b) the same persons participate directly or indirectly in the management, control or capital of an enterprise of a Contracting State and an enterprise of the other Contracting State,
and in either case conditions are made or imposed between the two enterprises in their commercial or financial relations that differ from those that would be made between independent enterprises, then any income that would, but for those conditions, have accrued to one of the enterprises, but, by reason of those conditions, has not so accrued, may be included in the income of that enterprise and taxed accordingly.

2. Where a Contracting State includes in the income of an enterprise of that State - and taxes accordingly - income on which an enterprise of the other Contracting State has been charged to tax in that other State and the income so included is income that would have accrued to the enterprise of the first-mentioned State if the conditions made between the two enterprises had been those that would have been made between independent enterprises, then that other State shall make an appropriate adjustment to the amount of the tax charged therein on that income. In determining such adjustment, due regard shall be had to the other provisions of this Convention and the competent authorities of the Contracting States shall if necessary consult each other.

3. A Contracting State shall not change the income of an enterprise in the circumstances referred to in paragraph 1 after the expiry of the time limits provided in its domestic laws and, in any case, after five years from the end of the year in which the income that would be subject to such change would, but for the conditions referred to in paragraph 1, have accrued to that enterprise.

4. The provisions of paragraphs 2 and 3 shall not apply in the case of fraud, willful default or neglect.

Article 10
Dividends

1. Dividends paid by a company that is a resident of a Contracting State to a resident of the other Contracting State may be taxed in that other State.

2. However, such dividends may also be taxed in the Contracting State of which the company paying the dividends is a resident and according to the laws of that State, but if the beneficial owner of the dividends is a resident of the other Contracting State, the tax so charged shall not exceed:

(a) 5 per cent of the gross amount of the dividends if the beneficial owner is a company which holds directly at least 25 per cent of the capital of the company paying the dividends and the capital invested by the beneficial owner exceeds US \$100,000 (or its equivalent in the currency of either Contracting State) at the time the dividends are declared;

(b) 15 per cent of the gross amount of the dividends in all other cases.

The provisions of this paragraph shall not affect the taxation of the company in respect of the profits out of which the dividends are paid.

3. The term "dividends" as used in this Article means income from

shares, "jouissance" shares or "jouissance" rights, mining shares, founders' shares or other rights, not being debt-claims, participating in profits, as well as income which is subjected to the same taxation treatment as income from shares by the laws of the State of which the company making the distribution is a resident.

4. The provisions of paragraph 2 shall not apply if the beneficial owner of the dividends, being a resident of a Contracting State, carries on business in the other Contracting State of which the company paying the dividends is a resident, through a permanent establishment situated therein, or performs in that other State independent personal services from a fixed base situated therein, and the holding in respect of which the dividends are paid is effectively connected with such permanent establishment or fixed base. In such case the provisions of Article 7 or Article 14, as the case may be, shall apply.

5. Where a company that is a resident of a Contracting State derives profits or income from the other Contracting State, that other State may not impose any tax on the dividends paid by the company, except insofar as such dividends are paid to a resident of that other State or insofar as the holding in respect of which the dividends are paid is effectively connected with a permanent establishment or a fixed base situated in that other State, nor subject the company's undistributed profits to a tax on undistributed profits, even if the dividends paid or the undistributed profits consist wholly or partly of profits or income arising in such other State.

6. Nothing in this Convention shall be construed as preventing a Contracting State from imposing on the earnings of a company attributable to a permanent establishment in that State, or the earnings attributable to the alienation of immovable property situated in that State by a company carrying on a trade in immovable property, a tax in addition to the tax that would be chargeable on the earnings of a company that is a national of that State, except that any additional tax so imposed shall not exceed 5 per cent of the amount of such earnings that have not been subjected to such additional tax in previous taxation years. For the purpose of this provision, the term "earnings" means the earnings attributable to the alienation of such immovable property situated in a Contracting State as may be taxed by that State under the provisions of Article 6 or of paragraph 1 of Article 13, and the profits, including any gains, attributable to a permanent establishment in a Contracting State in a year and previous years, after deducting therefrom all taxes, other than the additional tax referred to herein, imposed on such profits in that State.

Article 11 Interest

1. Interest arising in a Contracting State and paid to a resident of the other Contracting State may be taxed in that other State.

2. However, such interest may also be taxed in the Contracting State in which it arises and according to the laws of that State, but if the beneficial owner of the interest is a resident of the other Contracting State, the tax so charged shall not exceed 10 per cent of the gross amount of the interest.

3. Notwithstanding the provisions of paragraph 2,

(a) interest arising in a Contracting State and paid in respect of indebtedness of that State or of a political or administrative-territorial

subdivision or local authority thereof shall, if the interest is beneficially owned by a resident of the other Contracting State, be taxable only in that other State;

(b) interest arising in Armenia and paid to a resident of Canada shall be taxable only in Canada if it is paid in respect of a loan made, guaranteed or insured, or a credit extended, guaranteed or insured by Export Development Canada or by an organization which is of a similar nature (the competent authorities of the Contracting States, shall by mutual agreement determine whether an organization is of a similar nature as Export Development Canada); and

(c) interest arising in Canada and paid to a resident of Armenia shall be taxable only in Armenia if it is paid in respect of a loan made, guaranteed or insured, or a credit extended, guaranteed or insured by any organization established in Armenia after the date of signature of this Convention and which is of a similar nature as Export Development Canada (the competent authorities of the Contracting States shall by mutual agreement determine whether an organization is of a similar nature as Export Development Canada).

4. The term "interest" as used in this Article means income from debt-claims of every kind, whether or not secured by mortgage, and in particular, income from government securities and income from bonds or debentures, including premiums and prizes attaching to such securities, bonds or debentures, as well as income which is subjected to the same taxation treatment as income from money lent by the laws of the State in which the income arises. However, the term "interest" does not include income dealt with in Article 10.

5. The provisions of paragraph 2 shall not apply if the beneficial owner of the interest, being a resident of a Contracting State, carries on business in the other Contracting State in which the interest arises through a permanent establishment situated therein, or performs in that other State independent personal services from a fixed base situated therein, and the debt-claim in respect of which the interest is paid is effectively connected with such permanent establishment or fixed base. In such case the provisions of Article 7 or Article 14, as the case may be, shall apply.

6. Interest shall be deemed to arise in a Contracting State when the payer is a resident of that State. Where, however, the person paying the interest, whether the payer is a resident of a Contracting State or not, has in a Contracting State a permanent establishment or a fixed base in connection with which the indebtedness on which the interest is paid was incurred, and such interest is borne by such permanent establishment or fixed base, then such interest shall be deemed to arise in the State in which the permanent establishment or fixed base is situated.

7. Where, by reason of a special relationship between the payer and the beneficial owner or between both of them and some other person, the amount of the interest, having regard to the debt-claim for which it is paid, exceeds the amount that would have been agreed upon by the payer and the beneficial owner in the absence of such relationship, the provisions of this Article shall apply only to the last-mentioned amount. In such case, the excess part of the payments shall remain taxable according to the laws of each Contracting State, due regard being had to the other provisions of this Convention.

Royalties

1. Royalties arising in a Contracting State and paid to a resident of the other Contracting State may be taxed in that other State.
2. However, such royalties may also be taxed in the Contracting State in which they arise and according to the laws of that State, but if the beneficial owner of the royalties is a resident of the other Contracting State, the tax so charged shall not exceed 10 per cent of the gross amount of the royalties.
3. The term "royalties" as used in this Article means payments of any kind received as a consideration for the use of, or the right to use, any copyright, patent, trade mark, design or model, plan, secret formula or process or other intangible property, or for the use of, or the right to use, industrial, commercial or scientific equipment, or for information concerning industrial, commercial or scientific experience, and includes payments of any kind in respect of motion picture films and works on film, videotape or other means of reproduction for use in connection with television.

4. The provisions of paragraph 2 shall not apply if the beneficial owner of the royalties, being a resident of a Contracting State, carries on business in the other Contracting State in which the royalties arise, through a permanent establishment situated therein, or performs in that other State independent personal services from a fixed base situated therein, and the right or property in respect of which the royalties are paid is effectively connected with such permanent establishment or fixed base. In such case the provisions of Article 7 or Article 14, as the case may be, shall apply.

5. Royalties shall be deemed to arise in a Contracting State when the payer is a resident of that State. Where, however, the person paying the royalties, whether the payer is a resident of a Contracting State or not, has in a Contracting State a permanent establishment or a fixed base in connection with which the obligation to pay the royalties was incurred, and such royalties are borne by such permanent establishment or fixed base, then such royalties shall be deemed to arise in the State in which the permanent establishment or fixed base is situated.

6. Where, by reason of a special relationship between the payer and the beneficial owner or between both of them and another person, the amount of the royalties, having regard to the use, right or information for which they are paid, exceeds the amount that would have been agreed upon by the payer and the beneficial owner in the absence of such relationship, the provisions of this Article shall apply only to the last-mentioned amount. In such case, the excess part of the payments shall remain taxable according to the laws of each Contracting State, due regard being had to the other provisions of this Convention.

Article 13 Capital gains

1. Gains derived by a resident of a Contracting State from the alienation of immovable property situated in the other Contracting State may be taxed in that other State.
2. Gains from the alienation of movable property forming part of the business property of a permanent establishment that an enterprise of a Contracting State has or had in the other Contracting State or of movable

property pertaining to a fixed base that is or was available to a resident of a Contracting State in the other Contracting State for the purpose of performing independent personal services, including such gains from the alienation of such a permanent establishment (alone or with the whole enterprise) or of such a fixed base, may be taxed in that other State.

3. Gains derived by an enterprise of a Contracting State from the alienation of ships or aircraft operated in international traffic or from containers used in, or other movable property pertaining to, the operation of such ships or aircraft shall be taxable only in that State.

4. Gains derived by a resident of a Contracting State from the alienation of:

(a) shares, the value of which is derived principally from immovable property situated in the other State, or

(b) an interest in a partnership or trust, the value of which is derived principally from immovable property situated in that other State,

may be taxed in that other State. For the purposes of this paragraph, the term "immovable property" does not include any property, other than rental property, in which the business of the company, partnership or trust is carried on.

5. Gains from the alienation of any property, other than that referred to in paragraphs 1, 2, 3 and 4, shall be taxable only in the Contracting State of which the alienator is a resident.

6. The provisions of paragraph 5 shall not affect the right of a Contracting State to levy, according to its law, a tax on gains from the alienation of any property derived by an individual who is a resident of the other Contracting State and has been a resident of the first-mentioned State at any time during the six years immediately preceding the alienation of the property.

7. Where an individual who ceases to be a resident of a Contracting State, and immediately thereafter becomes a resident of the other Contracting State, is treated for the purposes of taxation in the first-mentioned State as having alienated a property and is taxed in that State by reason thereof, the individual may elect to be treated for purposes of taxation in the other State as if the individual had, immediately before becoming a resident of that State, sold and repurchased the property for an amount equal to its fair market value at that time.

Article 14 Independent personal services

1. Income derived by an individual who is a resident of a Contracting State in respect of professional or similar services of an independent character shall be taxable only in that State unless the individual has a fixed base regularly available in the other Contracting State for the purpose of performing the services. If the individual has or had such a fixed base, the income may be taxed in the other State but only so much of it as is attributable to that fixed base.

2. The term "professional services" includes especially independent scientific, literary, artistic, educational or teaching activities as well as the independent activities of physicians, lawyers, engineers, architects, dentists and accountants.

Article 15 Dependent personal services

1. Subject to the provisions of Articles 16, 18 and 19, salaries, wages and other remuneration derived by a resident of a Contracting State in respect of an employment shall be taxable only in that State unless the employment is exercised in the other Contracting State. If the employment is so exercised, such remuneration as is derived therefrom may be taxed in that other State.

2. Notwithstanding the provisions of paragraph 1, remuneration derived by a resident of a Contracting State in respect of an employment exercised in the other Contracting State shall be taxable only in the first-mentioned State if:

(a) the recipient is present in the other State for a period or periods not exceeding in the aggregate 183 days in any twelve-month period commencing or ending in the calendar year concerned, and

(b) the remuneration is paid by, or on behalf of, a person who is not a resident of the other State, and

(c) the remuneration is not borne by a permanent establishment or a fixed base that the person has in the other State.

3. Notwithstanding the preceding provisions of this Article, remuneration derived in respect of an employment exercised aboard a ship or aircraft operated in international traffic by an enterprise of a Contracting State shall be taxable only in that State unless the remuneration is derived by a resident of the other Contracting State.

Article 16 Directors' fees

Directors' fees and other similar payments derived by a resident of a Contracting State in the capacity as a member of the board of directors or a similar organ of a company which is a resident of the other Contracting State may be taxed in that other State.

Article 17 Artistes and sportspersons

1. Notwithstanding the provisions of Articles 14 and 15, income derived by a resident of a Contracting State as an entertainer, such as a theatre, motion picture, radio or television artiste, or a musician, or as a sportsperson, from that residents personal activities as such exercised in the other Contracting State, may be taxed in that other State.

2. Where income in respect of personal activities exercised by an entertainer or a sportsperson in that individuals capacity as such accrues not to the entertainer or sportsperson personally but to another person, that income may, notwithstanding the provisions of Articles 7, 14 and 15, be taxed in the Contracting State in which the activities of the entertainer or sportsperson are exercised.

3. The provisions of paragraph 2 shall not apply if it is established that neither the entertainer nor the sportsperson nor persons related thereto participate directly or indirectly in the profits of the person referred to in that paragraph.

4. Notwithstanding the provisions of paragraphs 1 and 2, income derived by an entertainer or a sportsperson from the activities referred to in paragraph 1, performed within the framework of cultural or sport exchanges agreed to by the Governments of the Contracting States and carried out

other than for the purpose of profit, shall be exempt from tax in the Contracting State in which these activities are exercised.

Article 18 Pensions

1. Pensions arising in a Contracting State and paid to a resident of the other Contracting State may be taxed in that other State.
2. Pensions arising in a Contracting State and paid to a resident of the other Contracting State may also be taxed in the State in which they arise and according to the laws of that State. However, in the case of periodic pension payments, other than payments under the social security legislation in a Contracting State, the tax so charged shall not exceed the lesser of:
  - (a) 15 per cent of the gross amount of the payment; and
  - (b) the rate determined by reference to the amount of tax that the recipient of the payment would otherwise be required to pay for the year on the total amount of the periodic pension payments received by the individual in the year, if the individual were resident in the Contracting State in which the payment arises.
3. Notwithstanding anything in this Convention,
  - (a) war pensions and allowances (including pensions and allowances paid to war veterans or paid as a consequence of damages or injuries suffered as a consequence of a war) arising in a Contracting State and paid to a resident of the other Contracting State shall be exempt from tax in that other State to the extent that they would be exempt from tax if received by a resident of the first-mentioned State;
  - (b) benefits under the social security legislation in a Contracting State paid to a resident of the other Contracting State shall be taxable only in the first-mentioned State; and
  - (c) alimony and other similar payments arising in a Contracting State and paid to a resident of the other Contracting State who is subject to tax therein in respect thereof shall be taxable only in that other State, but the amount taxable in that other State shall not exceed the amount that would be taxable in the first-mentioned state if the recipient were a resident thereof.

Article 19 Government service

1.
  - (a) Salaries, wages and other similar remuneration, other than a pension, paid by a Contracting State or a political or administrative-territorial subdivision or a local authority thereof to an individual in respect of services rendered to that State or subdivision or authority shall be taxable only in that State.
  - (b) However, such salaries, wages and other similar remuneration shall be taxable only in the other Contracting State if the services are rendered in that State and the individual is a resident of that State who:
    - (i) is a national of that State, or
    - (ii) did not become a resident of that State solely for the purpose of rendering the services.
2. The provisions of paragraph 1 shall not apply to salaries, wages and other similar remuneration in respect of services rendered in connection

with a business carried on by a Contracting State or a political or administrative-territorial subdivision or a local authority thereof.

Article 20 Students

Payments which a student or business apprentice who is, or was immediately before visiting a Contracting State, a resident of the other Contracting State and who is present in the first-mentioned State solely for the purpose of that individual's education or training receives for the purpose of that individual's maintenance, education or training shall not be taxed in that State, if such payments arise from sources outside that State.

Article 21 Other income

1. Subject to the provisions of paragraph 2, items of income of a resident of a Contracting State, wherever arising, not dealt with in the foregoing Articles of this Convention shall be taxable only in that State.
  2. However, if such income is derived by a resident of a Contracting State from sources in the other Contracting State, such income may also be taxed in the State in which it arises and according to the law of that State. Where such income is income from a trust, other than a trust to which contributions were deductible, the tax so charged shall, if the income is taxable in the Contracting State in which the beneficial owner is a resident, not exceed 15 per cent of the gross amount of the income.

Article 22 Capital

1. Capital represented by immovable property owned by a resident of a Contracting State and situated in the other Contracting State may be taxed in that other State.
2. Capital represented by movable property forming part of the business property of a permanent establishment that an enterprise of a Contracting State has in the other Contracting State, or by movable property pertaining to a fixed base available to a resident of a Contracting State in the other Contracting State for the purpose of performing independent personal services, may be taxed in that other State.
3. Capital represented by ships and aircraft operated by an enterprise of a Contracting State in international traffic and by movable property pertaining to the operation of such ships and aircraft shall be taxable only in that State.
4. All other elements of capital of a resident of a Contracting State shall be taxable only in that State.

Article 23 Elimination of double taxation

1. In the case of Armenia, double taxation shall be avoided as follows:
  - (a) where a resident of Armenia derives income or owns capital which, in accordance with the provisions of this Convention, may be taxed in Canada, Armenia shall allow:

(i) as a deduction from the tax on the income of that resident, an amount equal to the income tax paid in Canada,

(ii) as a deduction from the tax on the capital of that resident, an amount equal to the capital tax paid in Canada.

Such deduction in either case shall not, however, exceed that part of the income tax or capital tax, as computed before the deduction is given, which is attributable, as case may be, to the income or the capital which may be taxed in Canada.

(b) subject to the existing provisions of the law of Armenia regarding the allowance as a credit against Armenian tax of tax payable in a territory outside Armenia and to any subsequent modification of those provisions - which shall not affect the general principle hereof - where a company which is a resident of Canada pays a dividend to a company which is a resident of Armenia and which holds directly or indirectly at least 10 per cent of the capital in the first-mentioned company, the credit shall take into account the tax payable in Canada by that first-mentioned company in respect of the profits out of which such dividend is paid; and

(c) where in accordance with any provision of this Convention, income derived or capital owned by a resident of Armenia is exempt from tax in Armenia, Armenia may nevertheless, in calculating the amount of tax on the remaining income or capital of such resident, take into account the exempted income or capital.

2. In the case of Canada, double taxation shall be avoided as follows:

(a) subject to the existing provisions of the law of Canada regarding the deduction from tax payable in Canada of tax paid in a territory outside Canada and to any subsequent modification of those provisions - which shall not affect the general principle hereof - and unless a greater deduction or relief is provided under the laws of Canada, tax payable in Armenia on profits, income or gains arising in Armenia shall be deducted from any Canadian tax payable in respect of such profits, income or gains;

(b) subject to the existing provisions of the law of Canada regarding the allowance as a credit against Canadian tax of tax payable in a territory outside Canada and to any subsequent modification of those provisions - which shall not affect the general principle hereof - where a company which is a resident of Armenia pays a dividend to a company which is a resident of Canada and which controls directly or indirectly at least 10 per cent of the voting power in the first-mentioned company, the credit shall take into account the tax payable in Armenia by that first-mentioned company in respect of the profits out of which dividend is paid; and

(c) where, in accordance with any provision of the Convention, income derived or capital owned by a resident of Canada is exempt from tax in Canada, Canada may nevertheless, in calculating the amount of tax on other income or capital, take into account the exempted income or capital.

3. For the purposes of this Article, profits, income or gains of a resident of a Contracting State that may be taxed in the other Contracting State in accordance with this Convention shall be deemed to arise from sources in that other State.

ԿՈՆՎԵՆՑԻԱԼ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԿԱՆԱԴԱՅԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ
ՄԻՋԵՎ ԵԿԱՍՈՒՏՆԵՐԻ ԵՎ ԳՈՒՅՔԻ ԿՐԿՆԱԿԻ ՀԱՐԿՈՒՄԸ ԲԱՑԱԼՈՒՄ ԵՎ
ՀԱՐԿՈՒՄԻՑ ԽՈՒՍԱՓԵԼԸ ԿԱՆԱԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ
(3-րդ մաս)

Article 24
Non-discrimination

1. Nationals of a Contracting State shall not be subjected in the other Contracting State to any taxation or any requirement connected therewith that is more burdensome than the taxation and connected requirements to which nationals of that other State in the same circumstances, in particular with respect to residence, are or may be subjected.

2. Stateless persons who are residents of a Contracting State shall not be subjected in either Contracting State to any taxation or any requirement connected therewith, which is other or more burdensome than the taxation and connected requirements to which nationals of the State concerned in the same circumstances are or may be subjected to.

3. The taxation on a permanent establishment that an enterprise of a Contracting State has in the other Contracting State shall not be less favourably levied in that other State than the taxation levied on enterprises of that other State carrying on the same activities.

4. Nothing in this Article shall be construed as obliging a Contracting State to grant to residents of the other Contracting State any personal allowances, reliefs and reductions for taxation purposes on account of civil status or family responsibilities that it grants to its own residents.

5. Except where the provisions of paragraph 1 of Article 9, paragraph 7 of Article 11, or paragraph 6 of Article 12, apply, interest, royalties and other disbursements paid by an enterprise of a Contracting State to a resident of the other Contracting State shall, for the purpose of determining the taxable profits of such enterprise, be deductible under the same conditions as if they had been paid to a resident of the first-mentioned State. Similarly, any debts of an enterprise of a Contracting State to a resident of the other Contracting State shall, for the purpose of determining the taxable capital of such enterprise, be deductible under the same conditions as if they had been contracted to a resident of the first-mentioned State.

6. The provisions of paragraph 5 shall not affect the operation of any provision of the taxation laws of a Contracting State:

(a) relating to the deductibility of interest and which is in force on the date of signature of this Convention (including any subsequent modification of such provisions that does not change the general nature thereof); or

(b) adopted after such date by a Contracting State and which is designed to ensure that a person who is not a resident of that State does not enjoy, under the laws of that State, a tax treatment that is more favorable than that enjoyed by residents of that State.

7. Enterprises of a Contracting State, the capital of which is wholly or partly owned or controlled, directly or indirectly, by one or more residents of the other Contracting State, shall not be subjected in the first-mentioned State to any taxation or any requirement connected

therewith that is more burdensome than the taxation and connected requirements to which other similar enterprises that are residents of the first-mentioned State, the capital of which is wholly or partly owned or controlled, directly or indirectly, by one or more residents of a third State, are or may be subjected.

8. In this Article, the term "taxation" means taxes that are the subject of this Convention.

Article 25 Mutual agreement procedure

1. Where a person considers that the actions of one or both of the Contracting States result or will result for that person in taxation not in accordance with the provisions of this Convention, that person may, irrespective of the remedies provided by the domestic law of those States, address to the competent authority of the Contracting State of which that person is a resident an application in writing stating the grounds for claiming the revision of such taxation. To be admissible, the said application must be submitted within two years from the first notification of the action resulting in taxation not in accordance with the provisions of the Convention.

2. The competent authority referred to in paragraph 1 shall endeavour, if the objection appears to it to be justified and if it is not itself able to arrive at a satisfactory solution, to resolve the case by mutual agreement with the competent authority of the other Contracting State, with a view to the avoidance of taxation not in accordance with the Convention. Any agreement reached within six years from the end of the taxable period in which the taxation not in accordance with the provisions of the Convention arose, shall be implemented notwithstanding any time limits in the domestic law of the Contracting States.

3. A Contracting State shall not, after the expiry of the time limits provided in its domestic laws and, in any case, after five years from the end of the taxable period to which the income concerned was attributed, increase the tax base of a resident of either of the Contracting States by including therein items of income that have also been charged to tax in the other Contracting State. This paragraph shall not apply in the case of fraud, willful default or neglect.

4. The competent authorities of the Contracting States shall endeavour to resolve by mutual agreement any difficulties or doubts arising as to the interpretation or application of the Convention.

5. The competent authorities of the Contracting States may consult together for the elimination of double taxation in cases not provided for in the Convention and may communicate with each other directly for the purpose of applying the Convention.

Article 26 Exchange of information

1. The competent authorities of the Contracting States shall exchange such information as is relevant for carrying out the provisions of this Convention or of the domestic laws of the Contracting States concerning taxes covered by this Convention insofar as the taxation thereunder is not contrary to the Convention. The exchange of information is not restricted by Article 1. Any information received by a Contracting State shall be

treated as secret in the same manner as information obtained under the domestic laws of that State and shall be disclosed only to persons or authorities (including courts and administrative bodies) concerned with the assessment or collection of, the enforcement in respect of, or the determination of appeals in relation to taxes imposed in that State. Such persons or authorities shall use the information only for such purposes. They may disclose the information in public court proceedings or in judicial decisions.

2. In no case shall the provisions of the paragraph 1 be construed so as to impose on a Contracting State the obligation:

(a) to carry out administrative measures at variance with the laws and administrative practice of that or of the other Contracting State;

(b) to supply information that is not obtainable under the laws or the normal course of the administration of that or of the other Contracting State; or

(c) to supply information that would disclose any trade, business, industrial, commercial or professional secret or trade process, or information, the disclosure of which would be contrary to public policy (*ordre public*).

3. If information is requested by a Contracting State in accordance with this Article, the other Contracting State shall endeavour to obtain the information to which the request relates in the same way as if its own taxation were involved, even through the other State does not, at that time, need such information. If specifically requested by the competent authority of a Contracting State, the competent authority of the other Contracting State shall endeavour to provide information under this Article in the form requested, such as depositions of witnesses and copies of unedited original documents (including books, papers, statements, records, accounts or writings), to the same extent such depositions and documents can be obtained under the laws and administrative practices of that other State with respect to its own taxes.

Article 27 Members of diplomatic missions and consular posts

1. Nothing in this Convention shall affect the fiscal privileges of members of diplomatic missions or consular posts under the general rules of international law or under the provisions of special agreements.

2. Notwithstanding the provisions of Article 4, an individual who is a member of a diplomatic mission, consular post or permanent mission of a Contracting State that is situated in the other Contracting State or in third State shall be deemed for the purposes of the Convention to be a resident of the sending State if that individual is liable in the sending State to the same obligations in relation to tax on total income as are residents of that sending State.

3. The Convention shall not apply to international organizations, to organs or officials thereof and to persons who are members of a diplomatic mission, consular post or permanent mission of a third State or group of States, being present in a Contracting State and who are not liable in either Contracting State to the same obligations in relation to tax on their total income as are residents thereof.

Article 28 Miscellaneous rules

1. The provisions of this Convention shall not be construed to restrict in any manner any exemption, allowance, credit or other deduction accorded by the laws of a Contracting State in the determination of the tax imposed by that State.

2. Nothing in the Convention shall be construed as preventing a Contracting State from imposing a tax on amounts included in the income of a resident of that State with respect to a partnership, trust, or controlled foreign affiliate, in which that resident has an interest.

3. The Convention shall not apply to any company (nor to income derived from such company by a shareholder thereof), trust or other entity that is a resident of a Contracting State and is beneficially owned or controlled, directly or indirectly, by one or more persons who are not residents of that State, if the amount of the tax imposed on the income or capital of the company, trust or other entity by that State is substantially lower than the amount that would be imposed by that State if all of the shares of the capital stock of the company or all of the interests in the trust or other entity, as the case may be, were beneficially owned by one or more individuals who were residents of that State.

4. For the purposes of paragraph 3 of Article XXII (Consultation) of the General Agreement on Trade in Services, the Contracting States agree that, notwithstanding that paragraph, any dispute between them as to whether a measure falls within the scope of the Convention may be brought before the Council for Trade in Services, as provided by that paragraph, only with the consent of both Contracting States. Any doubt as to the interpretation of this paragraph shall be resolved under paragraph 4 of Article 25 or, failing agreement under that procedure, pursuant to any other procedure agreed to by both Contracting States.

5. Where under any provision of the Convention any income is relieved from tax in a Contracting State and, under the law in force in the other Contracting State a person, in respect of that income, is subject to tax by reference to the amount thereof that is remitted to or received in that other Contracting State and not by reference to the full amount thereof, then the relief to be allowed under the Convention in the first-mentioned Contracting State shall apply only to so much of the income as is taxed in the other Contracting State.

Article 29 Entry into force

This Convention shall enter into force upon the exchange of diplomatic notes indicating that all internal legal procedures have been complied with and its provisions shall apply:

(a) in respect of tax withheld at the source on amounts paid or credited to non-residents on or after the first day of January in the calendar year next following that in which the Convention enters into force; and

(b) in respect of other taxes, for taxation years beginning on or after the first day of January in the calendar year next following that in which the Convention enters into force.

Article 30 Termination

This Convention shall continue in effect indefinitely but either Contracting State may, on or before June 30 of any calendar year beginning after the fifth year from the date of the entry into force of the Convention, give to the other Contracting State a notice of termination in writing through diplomatic channels. In such event, the Convention shall cease to have effect:

- (a) in respect of tax withheld at the source on amounts paid or credited to non-residents, after the end of that calendar year, and
- (b) in respect of other taxes, for taxation years beginning after the end of that calendar year.

In witness whereof the undersigned, duly authorized to that effect, have signed this Convention.

Done in duplicate at Yerevan, this 26th day of June, 2004 in the Armenian, English and French languages, each version being equally authentic.

The Convention has entered into force on 29.12.2005.